

ÅRSRAPPORT 2011

Nasjonalt senter for
selvmordsforskning
og -forebygging

Innhold

side

Om NSSF	7
NSSFs forskning	13
Særskilte oppdrag	21
NSSFs forebyggingsvirksomhet	23
NSSFs utdanningsvirksomhet	25
NSSFs formidling	29
Samarbeid	33
Samlet oversikt over aktiviteter og produksjon	37

Forord

NSSFs oppgaver spenner over et vidt spekter fra kunnskapsutvikling med forskning på internasjonalt nivå til formidling, undervisning, kompetanseoppbygging og veiledning/rådgivning. Dette gir utfordringer med å prioritere og fokusere senterets virksomhet.

Et viktig utviklingstrekk ved senterets virksomhet de siste årene er hvordan sentrale tiltak har bidratt til fruktbar vekselvirkning på tvers av senterets oppgaver. Vi vil i den sammenheng trekke frem arbeidet med å forebygge gjentatt selvskadende og suicidal atferd blant ungdom og voksne i Norge. Dette er atferd som berører mange mennesker og som det har vist seg vanskelig å finne effektive behandlingstilbud for. Dialektisk atferdsterapi har gjennom flere studier vist seg som en behandlingsform som gir gode resultater i form av reduksjon i selvestruktiv atferd og reduksjon i psykisk symptombelastning hos voksne pasienter i målgruppen. I forbindelse med gjennomføringen av forskningsprosjektet Dialektisk atferdsterapi (DBT) for ungdom med repeterende suicidalatferd har ca. 600 personer i primærhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og barnevernet deltatt på opplæringstiltak som prosjektet har arrangert. Erfaringene fra de kliniske prosjektene, dialogen med berørte ungdommer og foreldre og tjenestetilbydere i helsetjenesten, har styrket senterets undervisnings- og rådgivningsvirksomhet og gjort senteret godt rustet til å tilby utdanning i DBT og undervisning i klinisk suicidologi til klinikere og andre tjenestetilbydere.

Den 7. nasjonale konferansen om selvmordsforskning og -forebygging som senteret arrangerte sammen med organisasjonen LEVE i Oslo 4.–5. april 2011 var en annen viktig kilde, både til kunnskapsutvikling, formidling, kompetansebygging og erfaringsutveksling. Konferansen, som denne gang hadde hovedtemaet "Psykotераpeutiske intervensjoner i selvmordsforebygging", er en sentral arena for å stimulere til selvmordsforskning og selvmordsforebyggende intervensjoner i Norge. Den samlet om lag 300 forskere, klinikere, frivillige og etterlatte til foredrag ved nasjonale og internasjonale kapasiteter og presentasjoner av selvmordsforskning og -forebyggende tiltak fra ulike steder i landet.

I 2011 har NSSF også startet arbeidet med å arrangere verdenskongressen til The International Association for Suicide Prevention i Oslo i 2013. Konferansen har temaet "Preventing suicidal behaviour on five continents - innovative treatments and interventions", og vi har forventninger til at konferansen vil bidra til å løfte det selvmordsforebyggende arbeidet i Norge og internasjonalt.

I det følgende vil vi presentere senterets virksomhet i 2011 med basis i de ulike oppgavene senteret har. Vi vil også benytte anledningen til å takke våre samarbeidspartnere og oppdragsgivere for samarbeidet i 2011. Ikke minst vil vi takke Helsedirektoratet som er vår hovedfinansør og Universitetet i Oslo hvor vi er faglig og organisatorisk forankret. Det er et uttalt mål for NSSF å både imøtekomme de forventninger og mål våre oppdragsgivere har satt for oss samtidig som vi skal arbeide for det vi som forskere mener er viktigst å prioritere til enhver tid. Vi ser frem til å arbeide videre sammen med dere for å øke kunnskapen om suicidal atferd og fortsette arbeidet for å forebygge selvmord i Norge i de kommende år.

Oslo, februar 2012

Erlend Mork
Konstituert senterleder

Om NSSF

- Innledning om NSSF
- Organisering og ressurser
- Forskningsenheten
- Utdanningsenheten
- Stabsenheten
- Eksterne samarbeidspartnere
- Interne samarbeidspartnere

Innledning

Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging (NSSF) ble etablert 1. januar 1996 og er det nasjonale kompetansesenteret på det suicidologiske fagfeltet i Norge.

Formål

NSSF har som formål å utvikle, vedlikeholde og spre kunnskap for å redusere antall selvmord og selvmordsforsøk i Norge, og bidra til bedre livskvalitet og omsorg for alle som blir berørt av selvmordsatferd.

Finansiering og forankring

NSSF er et senter ved Institutt for klinisk medisin, Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo. Senterets drift er finansiert av Helsedirektoratet.

Faglig orientering

NSSF forholder seg til selvmordsproblematikken ut fra flere faglige vinklinger, og senterets medarbeidere har psykiatrisk, psykologisk, epidemiologisk, samfunnsvitenskapelig, informasjonsfaglig og statistisk kompetanse.

NSSF har som sentrale oppgaver å drive:

- Forskning på internasjonalt nivå
- Kunnskapsutvikling og formidling
- Undervisning/kompetanseoppbygging
- Veiledning/rådgivning
- Koordinering, nettverksbygging og samarbeid med nasjonale og regionale miljøer

Organisering og ressurser

Fra august 2011 til juli 2012 er psykologspesialist Erlend Mork konstituert leder ved NSSF under Lars Mehlums forskningstermin.

I 2011 hadde Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging 26 ansatte i hele og delte stillinger.

Virksomheten ved Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging er organisert i en forskningsenhet ledet av professor dr.med. Lars Mehlum, en utdanningsenhet ledet av administrativ studieleder Anita Kjølrsrud, samt en stabsenhet ledet av administrasjonsleder Unni Boberg.

Stillingsressurser er hovedsakelig finansiert ved tilskudd over statsbudsjettet via Helse- direktoratet, men også gjennom eksterne prosjektmidler, eller en kombinasjon av disse.

LARS MEHLUM

ANITA KJØLSRUD

UNNI BOBERG

ERLEND MORK

Forskningsenheten har følgende medarbeidere:

Lars Mehlum, dr.med., spesialist i psykiatri, senterleder, professor, 100 % stilling. Mehlum er senterets leder, leder for senterets forskningsenhet, redaktør for tidsskriftet *Suicidologi*, leder av utdanningsprogrammet for Dialektisk atferdsterapi (DBT), samt senterets faglig ansvarlige for masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer. Mehlum leder flere av senterets forskningsprosjekter, er veileder for interne og eksterne stipendiater og deltar også i senterets DBT-behandlerteam. Mehlum har forskningstermin fra august 2011 til juli 2012.

Erlend Mork, cand.psychol., spesialist i klinisk psykologi, forsker, 100 % stilling. Mork er konstituert leder av NSSF i ett år fra august 2011. Mork har hatt det faglige ansvaret for utdanningsprogrammet i DBT og masterprogrammet og har i tillegg vært involvert i prosjektene *Behandlingskjede ved villet egenskade – sykehus og kommunestudie* og *Mechanisms and characteristics of suicidal behaviour in schizophrenia and bipolar disorders*. Han deltar også i DBT-behandlerteamet.

Ingeborg Rossow, dr.philos., professor II, 20 % stilling. Rossow deltar i en rekke epidemiologiske forskningsprosjekter og er leder for prosjektet *Behandlingskjede ved villet egenskade i norske kommuner*. Rossow har sin hovedstilling ved Statens institutt for rusmiddelforskning. Rossow er i ett års permisjon fra oktober 2011.

Fredrik A. Walby, cand.psychol., spesialist i klinisk psykologi, forsker 20 % stilling. Walby er engasjert i *SPIO-prosjektene* og flere andre forskningsprosjekter og er leder for DBT-behandlerteamet. Walby har hovedstilling som sjefspsykolog ved Psykiatrisk klinikk Vinderen.

Barbara Stanley, gjesteprofessor Ph.D., 20 % stilling. I tillegg til å gi veiledning til stipendiater underviser Stanley på masterstudiet i psykososialt arbeid og sitter i forskningsutvalget. Stanley har hovedstilling som professor ved New York State Psychiatric Institute, Department of Neuroscience og Columbia University.

Stine Laberg, cand.psychol., spesialist i klinisk psykologi, prosjektmedarbeider, 90 % stilling. Laberg er engasjert som adherence-koder i prosjektet *Dialektisk atferdsterapi for ungdom med repeterende suicidalatferd – en randomisert kontrollert studie* – finansiert av prosjektmidler fra Helse- direktoratet. Laberg er også ansatt som lærer i senterets DBT-utdanningsprogram.

Latha Nrugham, dr. philos., forsker, 100 % stilling. Nrugham jobber med kliniske og ikke-kliniske studier relatert til selvmordsforsøk blant voksne og ungdom. Hun deltar sammen med senterleder i samarbeidet i Nordic Consortium on suicide research and prevention.

Egil Haga, dr.philos., prosjektkoordinator, 100 % stilling. Haga er prosjektkoordinator for prosjektet *Dialektisk atferdsterapi for ungdom med repeterende suicidalatferd – en randomisert kontrollert studie*. Stillingen er finansiert av prosjektmidler fra Helse- direktoratet.

Forskningsenheten *forts.*

Lien My Diep, cand. scient, seniorkonsulent statistikk, 20 % stilling. My Diep bistår senterets stipendiater og forskere med statistikk-relaterte spørsmål og er medarbeider i flere av forskningsprosjektene.

Anita Johanna Tørmoen, cand.paed., stipendiat, 100 % stilling. Tørmoen har en stipendiatstilling for prosjektet *Dialektisk atferdsterapi (DBT) for ungdom med repeterende suicidal atferd*. Hun deltar i NSSFs DBT-behandlerteam og er ansatt som lærer på senterets DBT-utdanningsprogram.

Alexandra Naletova, cand. med., spesialist i psykiatri, stipendiat, 80 % stilling. Naletova har en stipendiatstilling for prosjektet *Hormonforandringer under menstruasjons-syklus og risiko for suicidal atferd*. Stipendiatstillingen er finansiert av Helsedirektoratet.

Maria Ramberg, cand.med., stipendiat, 100 % stilling. Ramberg er stipendiat på prosjektet *Traumatic stress exposure and personality pathology in relation to deliberate self harm in adolescents*, som er et delprosjekt under DBT-studien som gjennomføres av NSSF. Stillingen er finansiert av Helse Sør-Øst RHF. Ramberg deltar i NSSFs DBT-behandlerteam.

Elin Anita Fadum, cand.med.vet., stipendiat, 100 % stilling. Fadum har en stipendiatstilling ved *Behandlingskjede ved villet egenskade – sykehus- og kommunestudie*. Stipendiatstillingen er finansiert av Helsedirektoratet. Fadum har hatt foreldrepermisjon store deler av 2011.

Under ansettelse:

Førsteamanuensis – leder av forskningsenheten, 100 %
Professor 100 %

Utdanningsenheten

Flere av forskerne og stipendiatene nevnt ovenfor deltar i ulike undervisningsaktiviteter. I tillegg er følgende medarbeidere knyttet til utdanningsenheten:

Anita Kjølrsrud, cand. mag., administrativ studieleder, 100 % stilling. Kjølrsrud har administrativt ansvar for koordinering og kvalitetssikring av utdanningsaktivitetene, samt vedlikehold og utvikling av nye undervisningsressurser. Hun har i 2011 også hatt ansvar for administrativ drift av masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer som er et samarbeidsprosjekt mellom NSSF, SERAF og NKVTS.

Anniken Dønvold, cand. mag., utdanningskoordinator, 70 % stilling. Dønvold har administrativt ansvar for senterets utdanningstilbud innen dialektisk atferdsterapi (DBT).

Ewa Ness, cand.med., spesialist i psykiatri, seniorrådgiver, 10 % stilling. Ness er engasjert for å bistå senteret i arbeidet med kvalitetssikring av behandlingen av suicidale pasienter i psykisk helsevern. Ness holder kurs i vurdering av selvmordsrisiko og bidrar i utviklingen av kurs og undervisning som styrker implementeringen av de nasjonale retningslinjene for forebygging av selvmord i psykisk helsevern.

Kim Larsen, cand.psychol., spesialist i klinisk psykologi, universitetslektor, 20 % stilling. Larsen bistår i undervisningsaktiviteter, både som lærer og i utvikling av ulike undervisningstilbud ved NSSF.

Stine Laberg og **Anita Tørmoen** (se forskningsenheten ovenfor) deltar som lærere på DBT-utdanningen.

Under ansettelse:

Studiekonsulent, 100 % stilling

Nicola Breivik, master i tysk, studiekonsulent, 50 % stilling. Breivik har hatt ansvaret for administrativ drift av masterprogrammet en kort periode. Hun var ansatt fra ultimo april til september 2011.

Gunn Kristin Tjoflot, undervisningskoordinator, cand. polit., 50 % stilling. Tjoflot jobbet med prosjekt *Et helhetlig utdanningstilbud* – samarbeid med NKVTS og RVTsene. Hun sluttet ved NSSF 3.9.2011.

Anne Trana Bråger-Larsen, cand.psychol., spesialist i klinisk psykologi, universitetslektor, 20 % stilling. Bråger-Larsen bidro i utvikling av undervisnings- og veiledningsmaterieell for DBT-utdanningsprogrammet. Hun sluttet ved NSSF 31.3.2011.

Stabsenheten

Staben ved NSSF skal sørge for at nødvendige ressurser (infrastruktur, personell og tjenester) er lagt til rette for at senterets forsknings-, undervisnings- og formidlingsvirksomhet kan utføres på en effektiv måte etter oppsatte målsettinger. Staben har videre faglig ansvar for at informasjons- og formidlingsvirksomhet skjer på en effektiv måte etter oppsatte målsettinger. Staben har også som oppgave å gi støtte til senterets leder når det gjelder strategisk planlegging og evaluering av virksomheten og å ivareta pålagte rapporteringsplikter og andre forvaltningsmessige oppgaver.

Året 2011 har vært nyttet til å konsolidere og planlegge samarbeidet i enheten. Staben har arbeidet med å revidere systemer for personellforvaltning, innkjøp og økonomi samt saker av bygningsmessig og driftsmessig karakter. Fokus har også vært rettet mot å skape trivsel ved NSSF og tilrettelegge for et godt arbeidsmiljø med best mulige arbeidsverktøy. Formidlingsoppgavene for forskning og utdanning er under utvikling og har i 2011 hatt sterkt fokus.

Stabsenheten har to medarbeidere med virksomhetsområde ledelse, økonomi, personalfag og administrasjon:

Unni Boberg, cand.mag., administrasjonsleder, 100 % stilling. Boberg har ansvar for stabsenheten, fagansvar for økonomi, personalfag, administrasjon og formidling (unntatt for undervisning og kurs), samt daglig ledelse av databasekonsulent og IASP-konsulent.

Wenche Andreassen, vikar som første-sekretær, 100 % stilling. Andreassen har ansvar for sentralbord- og resepsjonstjeneste, delansvar for kontorrutiner og innkjøp. Hun har videre det praktiske ansvar ved møter, kurs og konferanser og utfører sekretær oppgaver for ledergruppen.

Stabsenheten har følgende medarbeidere som hovedsaklig arbeider med formidlingsoppgaver rettet direkte mot forskning og utdanning:

Kirsti Amundsen, cand.philol., informasjonskonsulent, 50 % stilling. Amundsen er senterets nettredaktør, drifter fagbiblioteket, svarer på henvendelser fra hele landet og veileder våre studenter i litteratursøking.

Christian Kuran, MA sosialantropologi, konsulent 30 % stilling. Kuran er engasjert i 20 % stilling for arbeid med verdenskongressen som NSSF arrangerer for organisasjonen International Association for Suicide Prevention (IASP) i 2013. I tillegg har Kuran fra 1.2.2011 30 % stilling for IASP. Stillingen er finansiert av IASP.

Hanne Holmesland, cand.philol., redaksjonssekretær, 50 % stilling. Holmesland har ansvaret for utgivelse av det fagfelleverderte tidsskriftet *Suicidologi*, som utkommer tre ganger hvert år. Holmesland tiltrådte stillingen 6.6.2011.

Haneef Awan, ingeniør, databasekonsulent, 40 % stilling. Awan har ansvar for utvikling og infrastruktur i forhold til behandling, bruk og gjenbruk av data/databaser.

Ina Marie Kolås Bekkevold, prosjektleder kultur NISS, informasjonskonsulent media, 25 % stilling. Bekkevold arbeider med å sikre at NSSFs virksomhet og resultater gjøres effektivt og fortløpende kjent for oppdragsgivere, myndigheter, samarbeidspartnere, faggrupper og for allmennheten. Bekkevold tiltrådte 7.6.2011. Fra medio oktober har Bekkevold foreldrepermisjon fram til juli 2012.

Trine Jensen, førstesekretær, 100 % stilling, er langtidssykmeldt.

Hanne Kristin Wolden, informasjonskonsulent media, 25 % stilling. Wolden var kun ansatt en kort periode fra september 2010 til og med januar 2011.

Hilde Matre Larsen, cand.mag., redaksjonssekretær, 50 % stilling. Larsen hadde ansvaret for utgivelse av det fagfelleverderte tidsskriftet *Suicidologi*. Larsen var ansatt i perioden mai 2010–mai 2011.

Eksterne samarbeidspartnere

I tillegg til stillingene og personene som er beskrevet foran, har NSSF hatt utstrakt prosjektrettet samarbeid med flere personer i 2011 hvor arbeidsinnsatsen ikke var finansiert gjennom senteret:

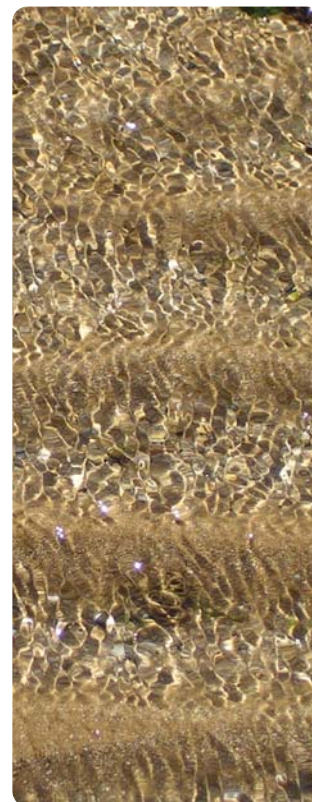
- **Bjørn Koldsland**, cand.med., spesialist i psykiatri. Koldsland er overlege ved Ringerike psykiatriske senter og har vært ansvarlig for forskningsprosjektet *Psykometriske egenskaper ved Suicide Assessment Scale (SUAS-S)*.
- **Liv Mellesdal**, cand.san. Mellesdal er ansatt ved Sandviken sykehus og har ansvar for prosjektet *SIPEA – Suicidale pasienter innlagt i PAM – Helse Bergen – en prospektiv oppfølgingsundersøkelse*.
- **Trond Jørgensen**, oversykepleier. Jørgensen er ansatt ved Enhet for konsultasjonspsykiatri, Klinikk for psykisk helse, Oslo universitetssykehus Aker, og har hatt ansvar for prosjektet *Selvmondsforskere vurdert ved CL-enheten Aker universitetssykehus 1997–2007*. Trond Jørgensen har hatt kontor plass ved senteret annenhver uke for å arbeide med prosjektet.
- **Lene Lund**, avdelingsleder ved poliklinikk Nord, OUS og de to DBT-teamene.

Senteret har i tillegg hatt betydelig hjelp av en rekke personer som enten har gjort betalte oppdrag for oss, eller vært faglige og administrative samarbeidspartnere.

- **Ellen Jepson** har gjort et viktig arbeid for oss ved grafisk utforming av tidsskriftet *Suicidologi* og ved produksjon av informasjonsmateriell.

Lokale samarbeidspartnere:

Professor og avdelingsleder **Egil Martinsen** ved forsknings- og utviklingsavdelingen OUS, ledelsen ved UiOs Institutt for klinisk medisin, ved forskningsleder **Ingrid Melle** og underdirektør **Randi Stene**, samt sekretariatet ved rådgiver **Kristin Slåttå**, økonomikonsulentene **Knut Hegland**, **Ann-Christin Wold** og **Anita Siljubergh**, personalkonsulent **Thoril Kristiansen**, personalsjef **Olav Skaali**, konstituert leder **Lars Lien** og koordinator **Linn Bævre** ved Klinikk for psykisk helse og avhengighet, innkjøpere **Kjetil Svangtun** og **Helene Burhol**, studiekonsulent **Hela Soltani** og avdelingsleder **Pernille Karlsen** (SERAF), undervisningskoordinator **Anne Lie Andreassen** (NKVTS), førstekonsulent **Linda K. Røine** (Klin.med.), rådgiver **Frode Fagerbakk** (Studieseksjonen Med.fak.) og rådgiver **Belinda E. Skjøstad** (Studieseksjonen Med.fak.) har vært viktige samarbeidspartnere i økonomisaker, personalsaker og studieadministrasjon. Ingeniør **Daniel Strømseth Larsen** har utført uvurderlig bruker støtte for oss. Kontorsjef **Trond Tangnes**, driftsleder **Bente Sundsdal**, resepsjonen og IT-tjenesten ved OUS, Aker, har i 2011 vært viktige samarbeidspartnere for NSSF når det gjelder faglige, praktiske og tekniske forhold.

NSSFs forskning

- Selvmordsatferd har komplekse årsaksforhold
- NSSFs forskning om selvmord og selvmordsatferd
- NSSFs prosjekter

Psykometriske egenskaper av Suicide Assessment Scale (SUAS-S)

SIPEA – Suicidale pasienter innlagt i PAM – Helse Bergen
– en prospektiv oppfølgingsundersøkelse

Tematisk Område Psykotiske lidelser (TOP). Delstudie om suicidal atferd – Mechanisms and characteristics of suicidal behaviour in schizophrenia and bipolar disorders

Selvmordsforsøkere vurdert ved CL-enheten Aker universitetssykehus 1997–2007

Hormonforandringer under menstruasjonssyklus og risiko for suicidal atferd

Dialektisk atferdsterapi for ungdom med repeterende suicidal atferd – en randomisert kontrollert studie

Behandlingskjede ved villet egenskade – sykehus og kommunestudie

Risiko for selvmord assosiert med HIV/AIDS-sykdom

Forløpet av suicidal atferd hos personer med ustabil personlighetsforstyrrelse

Sikring av broer – et aktuelt selvmordsforebyggende tiltak i Norge?

Selvmondsatferd har komplekse årsaksforhold

Innen suicidologien eksisterer det en rekke tilnærminger til å forstå og forklare selvmord og selvmordsatferd. Genetiske faktorer som gir økt sårbarhet og andre biologiske faktorer, psykiske lidelser, manglende kognitive og atferdsmessige ferdigheter, samfunnmessige og eksistensielle forhold – alt er forhold som er involvert i den suicidale prosessen. Kunnskap om disse forholdene bidrar til å øke vår forståelse for årsakene til selvmordsatferd. Suicidologien er en typisk tverrfaglig vitenskap, og det er bred enighet blant suicidologer om at selvmord og selvmordsatferd ikke kan forklares utelukkende ut fra én synsvinkel. Vår forståelse må bygge på en syntese av kunnskap fra alle de nevnte synsvinklene.

Ved NSSF søker vi å forstå selvmord i et prosessperspektiv. De første trinn i denne prosessen er ofte biologiske og psykologiske risikofaktorer i form av medfødt eller tidlig etablert sårbarhet for selvmordsatferd i form av impulsivitet, aggressivitet og affektlabilitet. Flere psykiske lidelser har delvis sitt opphav i medfødt sårbarhet. Gjennom å bli utsatt for sosiale risikofaktorer som belastende livshendelser i form av psykiske traumer, omsorgssvikt, tapsopplevelser og manglende sosial støtte øker sannsynligheten for at mennesker kan utvikle en opplevelse av håpløshet og psykisk smerte eller en manglende evne til å regulere følelser som angst, tristhet eller sinne eller til å kontrollere følelsesmessige impulser og impulsiv atferd. Slike fenomener kan opptre alene, men er svært ofte del av symptomene på psykiske lidelser. Når mennesker har utviklet den typen av opplevelse av håpløshet og psykisk smerte, øker risikoen for selvmordstanker og selvmordsatferd. Om selvmordsatferden resulterer i død eller ikke, vil ofte henge sammen med en rekke forhold knyttet til situasjonen. Forhold vi ser som sentrale, er om personen ser selvmord som en løsning på sitt problem ("smitte", læring), om personen har lett tilgang til midler til å gjennomføre et selvmord, og om personen har reduserte sperrer mot selvmordshandlingen (impulsivitet, rus). Når et selvmord har skjedd, kan det utløse risiko for nye selvmord også blant etterlatte.

NSSFs forskning om selvmord og selvmordsatferd

NSSFs forskning har som hovedmål å fremskaffe ny kunnskap om suicidal atferd med og uten dødelig utgang, og om faktorer, forhold og/eller tilstander som kan føre til høy risiko for slik atferd. NSSF søker å *fremskaffe ny kunnskap om forekomsten av, og årsaks- og risikofaktorer for suicidal atferd i ulike grupper av befolkningen, i ulike geografiske områder og utviklingen over tid.* En viktig del av NSSFs forskningsprosjekter retter seg mot slike forhold og søker å belyse ulike deler av selvmordsprosessen.

Det andre delmålet for NSSFs forskning er å *fremskaffe ny kunnskap om forekomsten av, og risikofaktorer for, suicidal atferd innen kliniske populasjoner, og om faktorer knyttet til den selvmordsnære og hjelperne som påvirker det kliniske forløpet etter suicidal atferd.*

Det tredje delmål i forskningsstrategien er å *fremskaffe ny kunnskap om effekter av intervensjoner som er iverksatt i ulike deler av forebyggingsfeltet rettet mot suicidal atferd.*

NSSF har over tid opparbeidet en omfattende forskningsvirksomhet, der hovedfokus har vært på kliniske og epidemiologiske studier. Studiene har konsentrert seg både om risikofaktorer og om effekter av forebyggende intervensjoner og behandlinger. Senteret har et aktivt samarbeid med flere kliniske miljøer og enheter, og får slik tilgang til kliniske data. Men data blir også samlet inn gjennom andre kanaler. Omfanget av forskningsvirksomheten samt et ønske om å kunne bedre datautnyttelse har bidratt til at det de siste årene har vært iverksatt et arbeid med støtte fra Helsedirektoratet i å standardisere dataregistrering, utvikle et standard metoderepertoar og etablere en felles database for alle data generert fra kliniske forskningsprosjekter. Dette har også gjort det mulig å drive metodisk utviklingsarbeid i forhold til å kunne samle data fra studiedeltakere i *sanntid* gjennom såkalt *ecological momentary assessment (EMA)*. Ved hjelp av håndholdt PDA-utstyr vil vi kunne monitorere forhold i sanntid flere ganger daglig og få informasjonen overført trådløst – og avidentifisert – til vår forskningsserver. Dette gjør det mulig å studere forhold ved suicidal atferd som kan fluktuere raskt over tid, som for eksempel selvmordstanker, emosjonell reaktivitet eller håpløshet, som det tidligere har vært vanskelig å studere i sanntid.

Å involvere brukerne i forskningen er sentralt for kvaliteten på den forskningen som utføres. Dette gjøres på ulike måter i NSSFs forskningsprosjekter. I SIPEA-studien (s. 16) trekkes brukerrepresentanter inn i prosjektarbeidet knyttet til pasientforløp og sam-handlingsforskningen. Overordnet mål for studien er å skaffe kunnskap som kan bidra til å utvikle mer differensiert og tilpasset behandling for ulike undergrupper av de som i dag innlegges i akuttpsykiatrien. I studien intervjues 300 pasienter om deres egenopplevelse av hva de har behov for, i hvilken grad de har fått den hjelpen de trenger og hva de har hatt nytte av/eventuelt hva de mener ikke har vært gunstig. Som et ledd i å nå målet er det også naturlig og nødvendig å diskutere resultatene fra ulike delstudier med brukerrepresentanter. I andre studier har dialogen og tilbakemeldingene fra brukerne vært sentrale i utviklings- og utprøvningsfasen, som i prosjektene "Hormonforandringer under menstruasjonssyklus og risiko for suicidal atferd" (s. 18), "Systematisk granskning av selvmord innen psykisk helsevern" og "Dialektisk atferdsterapi for ungdom med repeterende suicidalatferd" (s. 19).

NSSF har sitt eget interne løpende forskningsseminar der forskergruppen og eksterne tilknyttede forskere regelmessig legger fram prosjektplaner, resultater og artikkelmanus. I løpet av året arrangerer senteret også forskningsworkshops, og den 7. nasjonale konferansen om selvmordsforskning og -forebygging var en viktig arena for å legge frem og diskutere senterets resultater og erfaringer.

Senteret publiserte i alt 24 arbeider i 2011, ni av disse var i refereebaserte tidsskrifter og bøker. Forskere ved NSSF stod for i alt 38 presentasjoner ved forskningskonferanser i løpet av 2011. Ved 27 anledninger har NSSF presentert og kommentert saker i media. En samlet oversikt over alle NSSFs forskningsprosjekter i 2011 er gitt i årsrapportens siste del.

NSSF prosjekter

I den følgende oversikten er det bare oppgitt informasjon om publikasjoner fra det enkelte prosjekt i 2011. For informasjon om tidligere publikasjoner fra flerårige prosjekter vises det til NSSFs årsrapporter fra tidligere år, og til vår nettside selvmord.no.

Psykometriske egenskaper av Suicide Assessment Scale (SUAS-S)

Prosjektleder: Bjørn Koldsland
Prosjektmedarbeidere: Lars Mehlum, Lien My Diep, Liv Mellesdal, Fredrik A. Walby

Prosjektet har som mål å undersøke de psykometriske egenskapene til skalaen Suicide Assessment Scale (SUAS) samt andre suicidologiske måleskalaer, og bygger på selvutfylte og intervju-skårede data fra i alt 53 pasienter henvist til behandling ved Ringerike psykiatriske senter for ikke-psykotiske lidelser.

Man vil undersøke hvorvidt den norske utgaven av Suicide Assessment Scale – selvutfylt versjon, er bedre egnet til å fange opp suicidalitet enn eksisterende instrumenter og kliniske intervjuer.

De første resultatene av studien ble presentert ved den europeiske selvmordsforskningskongressen i september 2010, og første artikkel er innsendt for publisering.

SIPEA - Suicidale pasienter innlagt i PAM-Helse Bergen - en prospektiv oppfølgingsundersøkelse

Prosjektansvarlig v/NSSF: Lars Mehlum
Prosjektmedarbeidere: Liv Mellesdal, Tore Wentzel-Larsen og Hugo Jørgensen

Studien baserer seg på et stort og representativt materiale av pasienter innlagt i akuttpsykiatrisk avdeling med intervjubaserte og registerbaserte oppfølgingsundersøkelser. Målet med studien er å kartlegge omfanget av suicidalitet som bakgrunn for innleggelse i akuttpsykiatrisk avdeling, og å studere det videre forløpet hos pasienter innlagt for suicidalitet etter at de er utskrevet fra sykehuset. Studien kan gi kunnskap som kan bidra til etablering av differensierte forebyggingsstiltak, behandlings- og oppfølgingstilbud til personer som i dag innlegges i psykiatriske akuttmottak, særlig med tanke på tilbud som kan forebygge selvmord hos risikoutsatte grupper.

Del I, kohortstudien: Omfatter alle innleggelser fra opptaksområdet i perioden 1. mai 2005 til og med 30. april 2007. Variabler som blir kartlagt er blant annet:

- sosiodemografi (kjønn, alder, boforhold, økonomiske forhold etc.)
- kliniske, funksjonelle og atferdsrelaterte variabler
- selvmordsatferd (-tanker, -trusler, -planer og -handlinger) i forkant av innleggelsen, ved mottak og under oppholdet i akuttposten
- behandling innenfor spesialisthelsetjenesten året før det aktuelle oppholdet
- planlagt oppfølging etter det aktuelle oppholdet (det tilbudet pasienten skrives ut til)
- bruk av spesialisthelsetjenester i et toårsperspektiv etter indeksinnleggelse – psykiatriske innleggelser, somatiske innleggelser, bruk av polikliniske behandlingstjenester
- overlevelse (død på grunn av alle årsaker, inkludert evt. selvmord) i et toårsperspektiv

Del II, utdypende undersøkelse av ikke-psykotiske pasienter med selvmordsrelaterte innleggelser (indeksgruppen): Et randomisert utvalg av pasienter fra indeksgruppen blir spurt om

- å delta i en strukturert intervjuundersøkelse i løpet av akuttinnleggelsen og
- å bli telefonintervjuet et halvt år etter innleggelsen. Inkluderbare pasienter blir muntlig og skriftlig informert før de eventuelt gir skriftlig samtykke til å delta.

Eksklusjonskriterier er psykose, behov for tolk, kognitiv svikt og/eller manglende samtykkekompetanse.

I løpet av 2010–2011 er all behandling som kohorten har mottatt i spesialisthelsetjenesten i oppfølgingsstudien kartlagt via registerdata. Journaler fra alle somatiske innleggelser i Helse Bergen, som kohorten har hatt i oppfølgingsperioden, er videre tildelt score. Kohorten er også koblet med Folkeregisteret og Dødsårsaksregisteret for innhenting av data om totaldødelighet og selvmordsdødelighet. Prosjektet har innledet et samarbeid med Bergen legevakt og Nasjonalt senter for legevaktmedisin med formål å utnytte data fra kohorten til å undersøke bruk av legevaktbehandling.

Flere presentasjoner er avholdt ved nasjonale og internasjonale konferanser, og resultater fra studien har vakt betydelig interesse som en kilde til verdifull kunnskap om suicidalitet i norsk akuttpsykiatrisk behandlingshverdag, om hvilket forløp pasienter som har vært akuttinnlagt for suicidalitet har etter utskrivning og om hvilken behandling de mottar i etterforløpet. En artikkel fra prosjektet ble publisert i et internasjonalt tidsskrift i 2010, og foreløpig er ytterligere to artikler under utarbeidelse.

Lønnsutgifter dekkes av Forskningsavdelingen i Psykiatrisk divisjon, Helse Bergen. Driftsmidler dekkes av forskningsmidler fra Helse Vest.

PUBLIKASJONER

Johansen IH, Mellesdal L, Jørgensen HA, Hunskaar S
Admissions to a Norwegian emergency psychiatric ward: patient characteristics and referring agents. A prospective study, *Nordic Journal of Psychiatry*, accepted for publication

KONGRESSPRESENTASJONER

Mellesdal L, Mehlum L, Lutro O, Kroken R, Wentzel-Larsen T, Jørgensen HA

Villet egenskade som medfører somatisk sykehusinnleggelse i forløpet etter akuttinnleggelse. En registerbasert oppfølgingsstudie, foredrag ved den 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, 4.–5. april

Mellesdal L, Mehlum L, Kroken R, Wentzel-Larsen T, Lutro O, Jørgensen HA

Risikofaktorer for selvmordsatferd: En prospektiv undersøkelse av 2850 pasienter innlagt i en akuttpsykiatrisk avdeling, foredrag ved 10. nasjonale konferanse i akuttpsykiatri, 17.–18. februar

Mellesdal L, Mehlum L, Kroken R, Lutro O, Wentzel-Larsen T, Ødegaard K, Jørgensen HA

Predictors of severe deliberate self-harm in patients discharged from psychiatric hospital. A prospective cohort study, foredrag på XXVI IASP World Congress Beijing, China, 13.–17. september

Tematisk Område Psykotiske lidelser (TOP). Delstudie om suicidal atferd -Mechanisms and characteristics of suicidal behaviour in schizophrenia and bipolar disorders

Prosjektansvarlige v/NSSF: Erlend Mork, Lars Mehlum og Fredrik A. Walby

Samarbeidspartnere: Ole A Andreassen og Ingrid Melle (Oslo universitetssykehus)

Associate professor Jill M Harkavy-Friedman, Columbia University, New York

Studien baserer seg på et omfattende datamateriale fra pasienter med psykotiske lidelser samlet inn ved psykiatriske behandlingseinheter ved sykehusene i Oslo. Villet egenskade er en sentral risikofaktor for død ved selvmord blant pasienter med schizofreni og bipolar lidelse. Et mål med denne delstudien er å øke kunnskapen om hva som karakteriserer pasienter med psykotiske lidelser og suicidal atferd sammenlignet med ikke-suicidale pasienter med psykotiske lidelser. Studier fra andre pasientpopulasjoner indikerer at personer med tidligere selvmordsforsøk og episoder med villet egenskade uten suicidal intensjon (selvskading) skårer høyere på karakteristika som er assosiert med økt selvmordsrisiko. Vi vet per i dag svært lite om forekomst og karakteristika assosiert med villet egenskade uten suicidal intensjon hos pasienter med psykoselidelser. I studien undersøkes forekomst av villet egenskade uten suicidal intensjon blant pasienter med schizofreni og bipolar lidelse. Videre studeres hvilke kliniske karakteristika som er assosiert med selvmordsforsøk og villet egenskade uten suicidal intensjon.

Inklusjon av pasienter er avsluttet. Prosjektmedarbeidere fra NSSF har bidratt på to publikasjoner fra TOP studien i 2011. Første artikkel fra delprosjektet er under vurdering i fagfelle-vurdert tidsskrift og ytterligere to artikler er under bearbeiding. Resultatene fra studien er presentert på nasjonale og internasjonale konferanser.

PUBLIKASJONER

Barrett EA, Sundet K, Simonsen C, Agartz I, Lorentzen S, Mehlum L, Mork E, Andreassen OA, Melle I

Neurocognitive functioning and suicidality in schizophrenia spectrum disorders, *Compr Psychiatry*. 2011 Mar-Apr; 52(2): 156–63.

Steen NE, Methlie P, Lorentzen S, Hope S, Barrett EA, Larsson S, Mork E, Almås B, Løvås K, Agartz I, Melle I, Berg JP, Andreassen OA,

Increased systemic cortisol metabolism in patients with schizophrenia and bipolar disorder: a mechanism for increased vulnerability? *J Clin Psychiatry*, 2011 Feb 8.

Mork E, Mehlum L, Barret EA, Agartz I, Harkavy-Friedman JM, Lorentzen S, Melle I, Andreassen O, Walby F,

Self harm in patients with schizophrenia spectrum disorders. *Archives of suicide research*, under review

KONGRESSPRESENTASJONER

Mork E, Mehlum L, Walby FA

Forekomst og karakteristika assosiert med selvmordsforsøk og villet egenskade uten suicidal intensjon hos pasienter med schizofreni spektrum lidelse, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, 4.–5. april

Mork E, Mehlum L, Walby FA

Prevalence and clinical correlates of non-suicidal self-harm in bipolar spectrum disorder patients, foredrag ved The XXVI World Congress of the International Association for Suicide Prevention, Beijing, 13.–17. september

Prosjektet finansieres av Helse Sør-Øst.

Selvmondsforskere vurdert ved CL-enheten Aker universitetssykehus 1997–2007

Prosjektansvarlige v/NSSF: Lars Mehlum
 Prosjektmedarbeidere: Trond Jørgensen,
 Enhet for konsultasjonspsykiatri, Klinikk for psykisk helse,
 Aker universitetssykehus

Dette prosjektet utnytter CL-enhetens pasientregistreringer til å undersøke endringer i det kliniske forløpet etter selvmordsforsøk etter at det ble innført et systematisk behandlingstiltak for denne pasientgruppen ved Aker universitetssykehus med tilhørende bydeler i Oslo.

I prosjektet undersøkes sammenhengen mellom endringer i behandlingsskjeden ved Aker universitetssykehus og forekomsten av reinnleggelser for villet egenskade blant pasienter som har vært innlagt. Studien viser at gjennom den ti år lange observasjonsperioden der om lag 1000 pasienter var til behandling, varierte tendensen til reinnleggelse i pasientpopulasjonen i betydelig grad. Blant viktige faktorer som var assosiert med en høyere tendens til reinnleggelse, var en sektorendring som skjedde i løpet av perioden. Denne endringen medførte blant annet at etablerte behandlingsskjeder ble brutt, noe som er den mest sannsynlige forklaringen på at reinnleggingsraten blant pasienter som hadde vært innlagt i sykehuset for villet egenskade økte.

For tiden utfører NSSF en nærmere studie av de organisatoriske og faglige faktorene som kan bidra til å kaste lys over de beskrevne endringene i behandlingsskjeden.

PUBLIKASJONER

Jørgensen T

Hvilke organisasjonsmessige forhold kan ha betydning for endringer i reinnleggelser for villet egenskade i et somatisk sykehus? En studie av oppfølgingspraksis for pasienter innlagt etter villet egenskade ved medisinsk avdeling Aker universitetssykehus i perioden 1997–2007, *Masteroppgave ved Institutt for klinisk medisin, UiO*

KONGRESSPRESENTASJONER

Jørgensen, T

I hvilken grad kan økning i forekomst av reinnleggelse for villet egenskade ha sammenheng med organisasjonsmessige endringer i oppfølgingen, *foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, 4.-5. april*

NSSF og OUS finansierer prosjektet.

Hormonforandringer under menstruasjonssyklus og risiko for suicidal atferd

Prosjektansvarlige v/NSSF: Alexandra Naletova og Lars Mehlum
 Samarbeidspartnere: Lars Lien v/Institutt for klinisk medisin, Universitetet i Oslo og Sykehuset Innlandet, Babill Stray Pedersen v/Kvinneklinikken, Rikshospitalet og Universitetet i Oslo og Maria Oquendo v/Columbia University, New York

Hovedhensikten med studien er å innhente nye kunnskaper om kjønnsfaktorer ved suicidal atferd. Av særlig betydning er å avdekke årsaker til den betydelige overvekt av unge kvinner som finnes i Norge og de fleste andre land når det gjelder selvmordsforsøk. Man vil søke å klarlegge sammenhengene mellom hormonelle faktorer, psykisk lidelse, belastende livshendelser og utvikling av risiko for suicidal og selvskadende atferd. Undersøkelsen er en prospektiv kontrollert oppfølgingsstudie av kvinner med premenstruell depressiv lidelse med og uten selvmordstanker i forhold til forandringer i kjønnsormonnivå under menstruasjonssyklus.

Stipendiat i prosjektet, psykiater Alexandra Naletova, er tilsatt i 80 % stilling og har arbeidet med metodeutvikling i forbindelse med måling av symptomsvingninger over små tidsintervaller, som det her dreier seg om (siste uke før menstruasjonen). NSSF har samarbeidet med associate professor Matthew Knock ved Harvard Medical School om såkalt Ecological Momentary Assessment (EMA) metodebruk. Overingeniør Hanef Awan ved NSSF har i samarbeid med Naletova og Mehlum utviklet en egen teknisk løsning for EMA som nå vil bli pilottestet. NSSF har også arbeidet med etablering av biobank og rutiner for håndtering og analyse av blodprøver. Samtidig er det gjennomført forholdsvis krevende vurderinger av pasientsikkerhetsspørsmål

(rutiner for varsling av forsker/ forskningssykepleier ved eventuelt høye nivåer av selvmordstanker som kan oppstå hos personer som deltar i studien) og data-sikkerhet/personvernrelaterte spørsmål. Disse spørsmålene er nå i hovedsak avklart slik at studien kan videreføres inn i datainnsamlingsfasen.

NSSF har i forbindelse med dette prosjektet også samarbeid med visiting professor Barbara Stanley og professor Maria Oquendo ved Columbia University, USA, videre med laboratoriet ved Gjøvik sykehus, Sykehuset Innlandet og med professor Babill Stray-Pedersen ved Institutt for klinisk medisin, Kvinne- og barnklinikken, OUS.

Prosjektet er finansiert av Helsedirektoratet.

PUBLIKASJONER

Naletova A

Kvinner, psykisk helse og suicidalitet (pdf), *Suicidologi 2011; 16(1): 25–27*

KONGRESSPRESENTASJONER

Naletova A

Menstruasjonsyklus og fare for suicidal atferd hos kvinner med premenstruelle plager, *munlig presentasjon på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo, 4.-5. april*

Mehlum L, Naletova A

Association between neurosteroid fluctuations and suicidal ideation and behaviour during the menstrual cycle in individuals with premenstrual syndrome (PMS), *munlig presentasjon på XXVI World Congress of IASP, Beijing, 13.–17. september*

Dialektisk atferdsterapi for ungdom med repeterende suicidalatferd – en randomisert kontrollert studie

Prosjektgruppe:

Lars Mehlum (prosjektleder), Berit Grøholt, Bo Larsson, Anita J. Tørmoen, Maria Ramberg, Stine Laberg, Anne Mari Sund, Egil Haga (prosjektkoordinator)

Samarbeidspartnere:

Alec Miller v/Montefiore Medical Centre, Albert Einstein School of Medicine, New York/Behavioral Tech, NOVA og Nasjonalt folkehelseinstitutt, Katie Korslund v/University of Washington/Behavioral Tech, Lien My Diep, Barbara Stanley v/Columbia University, DBT-teamene ved teamlederne Fredrik A. Walby v/NSSF og Anne Brager-Larsen v/Poliklinikk Nord/OUS

Styringsgruppe:

Edvard Hauff (leder for styringsgruppen fra 2008), Lars Mehlum (leder for styringsgruppen til og med 2007), John Eriksen (NOVA), Anne Reneflot (Nasjonalt folkehelseinstitutt), Berit Grøholt (Institutt for psykiatri, UiO og Sogn senter for barne- og ungdomspsykiatri)

Prosjektet startet opp med inklusjon av pasienter i mai 2008 og til sammen 80 pasienter fra Oslo og Akershus vil delta i prosjektet. Ved utgangen av 2011 er 73 pasienter inkludert i studien. Inklusjon er planlagt avsluttet mars 2012 hvoretter 12 måneders oppfølgingsundersøkelser vil pågå.

Man har arbeidet aktivt med økt rekruttering fra helsepersonell og ansatte i skoleverket som er de første som kommer i kontakt med ungdom som skader seg selv, og mot helsepersonell i spesialisthelsetjenesten. Ansatte i skolehelsetjeneste, barnevern og PPT holdes kontinuerlig orientert om prosjektet. Det er gjennomført oppfølgingsseminarer med ansatte i skolehelsetjenesten. Samarbeid med Oslo legevakt og konsultasjonsteam ved sykehusene er videreført. I løpet av prosjektperioden hittil har ca. 600 personer i primærhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og barnevernet deltatt på opplærings tiltak som prosjektet har arrangert.

Prosjektet har avtalt samarbeid med ni poliklinikker i Oslo og Akershus. Det ble tidlig i prosjektet etablert en screeningprosedyre i de fem poliklinikkene med DBT-team. Dette innebærer at alle nye pasienter i den aktuelle aldersgruppen skal screenes for villet egenskade ved kontaktetablering. Denne prosedyren er nå implementert som standardprosedyre i fire av poliklinikkene. I den siste fasen av prosjektet vil man undersøke muligheten for å utvide opptaksområdet for prosjektet til BUPer under Vestre Viken HF.

Innhenting av data fra pasienter som er med i prosjektet og som er i behandling, går etter planen. Foreløpige analyser er utført og prelimnære resultater fremlagt på kongresser, mens de endelige dataanalysene først kan påbegynnes i 2012 da alle pasientene er inkludert. Man har i 2011 arbeidet med planlegging av langtids oppfølgingsundersøkelser av deltakerne i studien – to år og ti år etter avsluttet behandling. Oppfølgingsundersøkelsene er godkjent av REK og oppfølging på toårstidspunktet er nå tildelt finansiering fra Norges Forskningsråd. Stipendiatstilling lyses nå ut og datainnsamlingen vil starte i januar 2012.

Prosjektet er delvis finansiert av Helsedirektoratet og av Institutt for klinisk medisin, Universitetet i Oslo. Helse Sør-Øst og Ekstrastiftelsen Helse og Rehabilitering bidrar med finansiering av to stipendiatstillinger til prosjektet.

PUBLIKASJONER

Tørmoen AJ, Rossow I, Mehlum L

"Self-harm and suicide attempts in adolescents are they categorically or dimensionally different phenomena?"
Innsendt til Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology

Mehlum L

Selvskading blant ungdom. *Religion og livssyn 2011; 2: 49–54*

KONGRESSPRESENTASJONER

Mehlum L

Dialektisk atferdsterapi ved kronisk suicidalitet, *plenarforedrag på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforebygging, Oslo, 4.–5. april*

Ramberg M, Tørmoen AJ, Mork E, Walby FA, Mehlum L

Erfaringer fra flerfamilie ferdighetsgruppe, en modalitet i Dialektisk atferdsterapi for ungdom, *foredrag på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforebygging, Oslo, 4.–5. april*

Ramberg M, Walby FA, Mehlum L

Autobiografisk hukommelse hos ungdom med villet egenskade og borderline personlighetstrekk – prelimnære resultater, *foredrag på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforebygging, Oslo, 4.–5. april*

Tørmoen AJ, Rossow I, Fadum EA, Walby FA, Haga E, Mehlum L

Hva hemmer og fremmer kontakt med hjelpeapparatet? Ung i Oslo med etnisk minoritetsbakgrunn: Erfaringer fra ungdom henvist for selvskading, *foredrag på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforebygging, Oslo, 4.–5. april*

Haga E, Ramberg M

Nytt nettsted for ungdom som skader seg selv: www.selvskading.info, *poster på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforebygging, Oslo, 4.–5. april*

Mehlum L, Tørmoen AJ, Ramberg M, Grøholt B, Haga E

Effekten av dialektisk atferdsterapi for ungdom med gjentatt villet egenskade – en randomisert kontrollert studie, *poster på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforebygging, Oslo, 4.–5. april*

Mehlum L

Dialectical behaviour therapy in self harming and suicidal adolescents, *invitert foredrag ved åpningen av Shendong University, Suicide Prevention Research Centre, Jinan, Kina, 1. april*
Mehlum L, Mork E

DBT adapted for self-harming and suicidal adolescents, *workshop at XXVI World Congress of IASP, Beijing 13.–17. september, abstract I Chinese Mental Health Journal 2011; 25:9 (Supplement): 51.*

Mehlum L

Bullying as an Associated Risk Factor in a Trial of Self-Harm Treatment in Adolescents, *Roddy D. Brickell Memorial Colloquium, New York State Psychiatric Institute & Columbia University College of Physicians and Surgeons, New York, 2. november*

Ramberg M, Walby FA, Mork E, Tørmoen AJ, Mehlum L
Experiences from multifamily skills-training group – a modality in Dialectical Behavioral Therapy for adolescents, *foredrag på XXVI World Congress of IASP, Beijing, 13.–17. september*

MEDIEDEKNING

Tørmoen AJ, Mork E, Walby FA, Mehlum L
Debattinnlegg "For enkelt om selvmord",
Aftenposten 15. februar

Mehlum L
Debattinnlegg "Mange selvskadere får ikke hjelp",
Aftenposten 15. november

Mehlum L, Tørmoen AJ
Om selvsykdom og suicidalitet, *deltagelse i NRK sitt program "PULS" 21. mars*

Tørmoen, AJ
"Døden som trøst", *intervju i Apollon, oktober*

Tørmoen AJ
"Selvsykdom", *intervju i VG, oktober*

Tørmoen AJ
Om selvsykdom nettmøte sammen med en bruker,
VG-nett 16. november

Tørmoen AJ
"Pårørende skal bli inkludert i behandlingen" og
"Skader seg i det skjulte", *intervju til to saker på VG-nett 16. og 17. november*

Tørmoen AJ
"En av ti unge mennesker har skadet seg selv en eller flere ganger", *intervju om behandlingsstudien på NRK Dagsrevyen 29. juli*

Behandlingskjede ved villet egenskade – sykehus og kommunestudie

Prosjektgruppe v/NSSF: Lars Mehlum (prosjektleder), Erlend Mork, Barbara Stanley, Ingeborg Rossow og Elin Anita Fadum

Studien har som formål å:

- Kartlegge bruk av helsetjenester etter villet egenskade
- Evaluere eksisterende rutiner for behandling av pasienter innlagt for villet egenskade ved medisinske avdelinger med øyeblikkelig hjelp-funksjon i Norge i lys av nasjonale og internasjonale anbefalinger
- Kartlegge rutiner og praksis i norske kommuner for behandling og oppfølging av pasienter som utskrives fra sykehus etter villet egenskade og henvises for oppfølging i det kommunale hjelpeapparatet

Elin Anita Fadum som er doktorgradstipendiat i prosjektet, har vært i fødselspermisjon i perioden 1. januar-1. juni. En artikkel om bruk av helsetjenester etter villet egenskade blant ungdom er klar for innsending. Data om selvpåførte intoksikasjoner er hentet inn fra Norsk Pasientregister og koblet med data fra norske sykehus om hvordan arbeidet med pasienter innlagt for selvmordsforsøk er organisert. Analysene er påbegynt, hensikten er å studere hvordan sykehusenes arbeid for nevnte pasientgruppe kan henge sammen med reinnleggelses for selvpåført intoksikasjon.

Studien er finansiert av Helsedirektoratet.

Risiko for selvmord assosiert med HIV/AIDS-sykdom

Prosjektansvarlig: v/NSSF: Lars Mehlum
Prosjektgruppe: Ping Qin, Cun-Xian Jia

Prosjektet er et samarbeid mellom Senter for registerforskning ved Århus Universitet, Centre for suicide prevention research ved University of Shendong, Jinan, Kina og NSSF.

I denne studien benyttes kobling av flere danske registre for å studere forekomsten av og risiko-faktorer for fullført selvmord hos personer som har vært behandlet for HIV/AIDS-sykdom i Danmark.

En artikkel fra studien er innsendt til Lancet Infectious Diseases.

Sikring av broer - et aktuelt selvmordsforebyggende tiltak i Norge?

Prosjektleder: Latha Nruham

Prosjektmedarbeidere: Aleksandra Sæheim, masterstudent i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, ved UiO

Vegdirektoratet vurderer å sikre flere norske broer, men siden det i dag er ukjent hvordan fenomenet selvmord ved utspang fra bro ser ut i Norge, er det behov for å kartlegge fenomenet før man igangsetter kostbare forebyggende tiltak.

Gjennomførte selvmord ved utspang fra bro i Norge i perioden 1999-2010 blir studert slik at tiden før og etter brosikring i Fredrikstad og Tromsø blir kartlagt. Utvalget er personer med norsk personnummer der dødsfall er blitt registrert i dødsårsaksregisteret, og der selvmord ved utspang fra høyt sted er satt som kode. Prosjektet er godkjent av Regional etisk komité. Søknad om tilgang til opplysninger er sendt Politidirektoratet.

Særskilte oppdrag

- Systematisk granskning av selvmord innen psykisk helsevern
- Risikofaktorer for suicidalitet blant etniske minoriteter

Systematisk granskning av selvmord innen psykisk helsevern

Prosjektansvarlige v/NSSF: Ewa Ness, Lars Mehlum og Fredrik Walby

Samarbeidspartnere: Psykolog Siv Hilde Berg, Stavanger Universitetssykehus

Prosjektet har som mål å utrede mulighetene for etablering av et system for monitorering og granskning av selvmord utført av pasienter under behandling i psykisk helsevern etter modell av The National Confidential Inquiry into Suicide and Homicide by People with Mental Illness (NCI), Storbritannia. Det undersøkes også om det er hensiktsmessig å etablere et tilsvarende system i Norge, og avklare forhold som eventuelt må være på plass for å få dette til.

Etter et studiebesøk ved Centre for Suicide Prevention ved University of Manchester har medarbeidere ved NSSF oversatt deres spørreskjema og pilottestet oversettelsen på et mindre antall saker. Det ble i tillegg lagt til spørsmål for å belyse behandlernes erfaringer med å fylle ut spørreskjemaet. Innsamlede data er lagt inn og vurdert. Sluttrapport fra pilotprosjektet ble oversendt Helsedirektoratet ved utgangen av 2011. Prosjektet er finansiert av Helsedirektoratet.

PUBLIKASJONER

Ness E Studietur til Manchester april 2010, *Suicidologi 2011;16 (1): 28–29*

Ness E, Mehlum L, Walby FA Granskning av selvmord i det psykiske helsevernet, pilotprosjekt, *rapport til Helsedirektoratet*

Risikofaktorer for suicidalitet blant etniske minoriteter

NSSF gjennomførte på oppdrag fra Helsedirektoratet en kunnskapsoppsummering av internasjonal forskning om forekomst og risikofaktorer for selvmord blant etniske minoriteter publisert i 2010 og 2011. Senteret arbeidet i 2011 med en ny kunnskapsoppsummering om villet egenskadeatferd i tilsvarende gruppe, og denne vil bli ferdigstilt i løpet av 2012. Samtidig har NSSF med midler fra stiftelsen Helse og rehabilitering utført en epidemiologisk studie av forekomst av selvskading og selvmordsatferd blant norsk etnisk minoritetsungdom.

En vitenskapelig artikkel er under fagfelle vurdering i internasjonalt tidsskrift og en artikkel er under ferdigstilling fra dette arbeidet. Norsk forskning på suicidal og selvskadende atferd blant etniske minoriteter er nærmest ikke-eksisterende, og det er et stort behov for slik forskning. Våre første studier viser at selvskading og selvmordsforsøk er minst like vanlig blant minoritetsungdom som blant ungdom med norsk etnisk bakgrunn. Det er imidlertid fortsatt store kunnskapsmangler på dette området i Norge, og NSSF arbeider med planer om videre studier med basis i innsamlede data og data som kan innsamles via kobling av registre.

PUBLIKASJONER

Nrugham L, Silvikien, A, Prakash VV Suicidal behaviour among adolescents from ethnic minorities, *Nova Science Publishers Ltd, New York, bokkapittel, akseptert for publisering*

NSSFs forebyggingsvirksomhet

- Høring
- Rådgivning, kvalitetsarbeid og sakkyndige vurderinger
- Omtale av selvmordsproblematikk i massemedia
- Oppfølging av etterlatte etter selvmord
- Verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september
- Klinisk og brukerrettet virksomhet
- Begrensning i tilgang til selvmordsmidler

NSSFs forebyggingsvirksomhet

NSSF har i løpet av året gitt bistand til en rekke ulike fagmiljø i og utenfor helsetjenesten, institusjoner, fagfolk, pasienter og pårørende i forhold til ulike problemstillinger innenfor det suicidologiske fagfeltet. Det gjelder ofte råd og bistand til gjennomføring av utdanning, utvikling av kliniske tiltak eller rutiner, forebyggingsprosjekter, bok- eller filmprosjekter eller hjelp til å finne fram til rett behandling eller hjelpetiltak. NSSF har også i løpet av året hatt mange kontakter med pressemedarbeidere i forhold til råd om omtale av selvmord i mediene, og ved å gi intervjuer eller faglig informasjon.

Høring

NOU 2011:9 Økt selvbestemmelse og rettssikkerhet. Balansegangen mellom selvbestemmelsesrett og omsorgsansvar i psykisk helsevern består av et forslag til endringer i lov om psykisk helsevern og i pasientrettighetsloven, blant annet knyttet til reglene for bruk av tvang. NSSF ga i 2011 innspill til lovutvalget om vilkår for vedtak om tvungen observasjon ved alvorlig selvmordsforsøk eller nærliggende og alvorlig selvmordsrisiko, og har avgitt høringsuttalelse til det foreliggende forslaget.

Rådgivning, kvalitetsarbeid og sakkyndige vurderinger

Senteret har også i 2011 gitt faglig bistand til helseforetak i spørsmål om kvalitetsstandarder for selvmordsforebygging i psykisk helsevern. Dette arbeidet har bestått i alt fra faglige råd, veiledning og undervisning knyttet til blant annet utvikling av prosedyrer og rutiner ved avdelingene. Medarbeidere ved NSSF har vært involvert i sakkyndige vurderinger av tilfeller av selvmord og selvmordsforsøk hos pasienter under behandling i spesialisthelsetjenesten. Dette arbeidet er viktig for å bidra til god faglig standard og lærende systemer i saker av stor prinsipiell betydning – både for brukere, deres pårørende og for helseforetakene. NSSF har i oppfølgingen etter 22. juli bistått helsemyndigheter og andre involverte instanser med råd vedrørende spørsmål om selvmordsrisiko og risiko for annen suicidal atferd i tiden etter hendelsen.

Omtale av selvmordsproblematikk i massemedia

NSSF gir i løpet av et år tallrike uttalelser og intervjuer i massemedier, og søker å bidra til at feilaktige, tabupregete eller stigmatiserende holdninger kan reduseres gjennom spredning av saklig informasjon. Dette er samtidig en vanskelig balansegang siden noen typer medieomtaler kangi smitteeffekter. NSSF har spilt en aktiv rolle som premissleverandør i spørsmålet om pressens varsomhet ved medieomtale av selvmord, og gir fra tid til annen råd til Norsk Presseforbund aktuelle saker.

Oppfølging av etterlatte ved selvmord

NSSF har fortsatt sitt samarbeid med LEVE – Landsforeningen for etterlatte ved selvmord. Vi deltar i LEVEs nasjonale nettverk for arbeid med etterlatte etter selvmord, og støtter organisasjonens virksomhet der vi kan bidra faglig eller praktisk. I 2011 har NSSF arbeidet nært sammen med LEVE om arrangementet av 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging 4.-5. april. Medarbeidere med klinisk hoved- eller bistilling ved NSSF har i løpet av året mottatt etterlatte ved selvmord (enkeltpersoner og familier) til sorgterapi.

Verdensdagen for selvmordsforebygging 10. september

LEVE (Landsforeningen for etterlatte ved selvmord) koordinerer Verdensdagen for selvmordsforebygging i Norge. Det nasjonale arrangementet var i 2011 på Litteraturhuset i Oslo. I anledning verdensdagen ble Olafs Minnepris 2011 delt ut til Mette Ystgaard. Prisen deles ut av Olafs Minnefond for forebygging av selvmord blant unge (www.olafsminne.org).

Olaf tok sitt eget liv i 2011 og Olafs Minnefond er opprettet av Olafs foreldre og søsken. NSSFs leder Lars Mehlum bisto familien i etableringen av fondet og leder fagutvalget til fondet.

Klinisk og brukerrettet virksomhet

Mange kontakter oss for å søke hjelp og råd vedrørende selvmordsproblematikk hos nærstående eller på egne vegne. Senteret har ikke som mål eller ressursgrunnlag til å drive vidtgående klinisk virksomhet, men videreformidler henvedelser angående akuttintervensjon ved selvmordskriser. NSSF har også informasjon på sine nettsider rettet mot publikum; personer i krise, bekymrede pårørende eller andre som ønsker å skaffe seg mer kunnskap om selvmordsrisiko og intervensjon ved selvmordsfare. Tilsvarende gir vi gjennom nettstedet www.selvskading.info informasjon til ungdom som selvskader og deres foresatte om hvordan man kan få hjelp og behandling for slike problemer.

Som ledd i effektstudien Dialektisk atferdsterapi for ungdom med repeterende suicidal atferd – en randomisert kontrollert studie, har NSSF samarbeidet tett med Oslo universitetssykehus om å etablere et varig behandlingstilbud for ungdom som selvskader. Sykehuset finansierer behandlingsprogrammet og NSSF har stått for opplæring og veiledning av behandlere og opplæring/informasjon til førstelinjetjenesten.

Begrensning i tilgang til selvmordsmidler

Tilgangen til selvmordsmidler spiller en viktig rolle i selvmordsprosessen. Lett tilgang til selvmordsmidler generelt, særlig til midler med rask og ugjenkallelig virkning, øker risikoen for selvmord. Eksempler på slike midler kan være visse giftstoffer, steder samt skytevåpen. Norge er et av de land i verden som har flest skytevåpen i privat eie i forhold til innbyggertallet, og relativt mange selvmord i Norge skjer ved skyting. Bedre sikring av våpen er derfor et viktig selvmordsforebyggende tiltak, og NSSF har gjennom flere år i samarbeid med interesseorganisasjoner for jegere søkt å spre informasjon til våpenbrukere og til allmennheten om betydningen av sikker våpenoppbevaring. NSSF følger utviklingen i forekomst av skyteselvmord nøye, og kan konstatere at det har skjedd en markert reduksjon i denne forekomsten i de senere år, særlig blant unge menn. Sikring av broer er et annet eksempel på et potensielt selvmordsforebyggende tiltak og Vegdirektoratet vurderer å sikre flere norske broer. I den forbindelse er NSSF ansvarlig for et prosjekt hvor gjennomførte selvmord ved utsprang fra bro i Norge i perioden 1999-2010 blir studert.

NSSFs utdanningsvirksomhet

- Innledning
- Masterprogram – studieretning i selvmordsforebyggende arbeid
- Utdanning i dialektisk atferdsterapi
- Undervisning i klinisk suicidologi
- Annen undervisning
- Nasjonale konferanser
- Intervjuer og uttalelser til media

Innledning

Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging har som mål for sin undervisningsvirksomhet:

1. Å bidra til at fagpersoner innen helsevesenet og andre relevante tjenester har tilstrekkelig kompetanse til å iverksette og drive selvmordsforebyggende tiltak.
2. Å bidra til at helsearbeidere som har jevnlig kontakt med pasienter med økt risiko for suicidal atferd, har tilstrekkelig kompetanse til å forebygge selvmord gjennom behandlingsmessige og miljørettede tiltak.
3. Å bidra til at alle som kommer i kontakt med personer i suicidal krise, har tilstrekkelig kompetanse til å intervensere slik at disse personene får nødvendig hjelp.

NSSF har ansvar for undervisning og fagutvikling i suicidologiske emner på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer og på profesjonsstudiet i medisin ved Universitetet i Oslo. Vi tilbyr utdanning i dialektisk atferdsterapi (DBT) og holder kurs/underviser i selvmordsrisikovurdering og selvskadingsproblematikk for fagpersoner i helsevesenet og ved universitet/høyskoler i Norge. I tillegg bidrar ansatte ved NSSF med forelesninger på relevante arrangementer.

Masterprogram – studieretning i selvmordsforebyggende arbeid

NSSF har ansvar for fagutvikling og undervisning i suicidologiske emner på "Masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer", UiO. Studiet er et deltids erfaringsbasert utdanningsprogram for yrkesgrupper som er i kontakt med pasienter/klienter med økt risiko for suicidal atferd eller som jobber med selvmordsforebyggende tiltak. Målet for utdanningen er å utdanne fagpersonell til å drive praktisk og vitenskapelig arbeid innen selvmordsforebygging. Studentene skal få kompetanse til å forske og utvikle ny kunnskap, samt å gjennomføre evidensbaserte tiltak rettet mot praksisfeltet.

Kull 1 startet høsten 2009 med 18 studenter på studieretningen i selvmordsforebyggende arbeid, kull 2 hadde oppstart høsten 2011 med nye 18 studenter.

I samarbeid med SERAF og NKVTS har NSSF gjennomført to undervisningsuker på emnet PSA4050 – Forskningsmetodikk og to undervisningsuker på emnet PSA4000 – Introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumer.

I løpet av året har seks studenter levert masteroppgave på masterprogrammet og fått sin Master i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, med fordypning i selvmordsforebyggende arbeid.

PUBLIKASJONER:

Kjølsrud A. Erfaringsbasert masterprogram i selvmordsforebyggende arbeid. Nytt kull med oppstart høsten 2011, *Suicidologi* 2011;16(1):29

Del av logo for masterprogrammet

Utdanning i Dialektisk atferdsterapi (DBT)

Basert på tildeling av treårige prosjektmidler fra Helsedirektoratet i 2007 har NSSF de senere årene tilbudt utdanning, kurs etc. i DBT. NSSF mener det er behov for å videreføre tilbudet også etter prosjektperiodens utløp, og ønsker å gjøre dette på fast basis.

Utdanningsprogrammet i DBT har som ett av sine mål å utdanne norske DBT-lærere og dermed kunne tilby utdanning og etter hvert materiell på norsk (helt eller delvis). Opplæringsprosessen for å bli DBT-lærer er lang og må tas puljevis. For å bli selvstendig tilbyder av DBT-utdannelsen i Norge trenger vi en godkjent seniorlærer. Status pr. i dag er at vi har en godkjent co-lærer (medlærer) som er i prosess for å utvikle seg til senior-lærer. Videre har vi to lærerkandidater i prosess for å bli godkjente co-lærere.

DBT-utdannelsen og vårt øvrige tilbud innen DBT har blitt godt mottatt. Resultatene hittil er ca. 125 utdannede DBT-terapeuter. Det er utdannet tre kull i prosjektperioden med 18–20 nye DBT-team og suppleringskandidater til fire eksisterende team. Tendensen fra i fjor med mange suppleringskandidater (opplæring av nye DBT-terapeuter som skal inn i eksisterende team) fortsetter i år med opptak av 13 suppleringskandidater til 10 eksisterende team. Det er i år ikke mange nok teamsøkere til at vi igangsetter hele utdannelsen. Vi ser for oss en mulig plan om å tilby suppleringskandidatutdanning og full DBT-utdanning annen hver gang i årene fremover.

Vi er godt fornøyd med interessen, men ser at rekrutteringsaktivitetene fortsatt må vektlegges. DBT er en ressurskrevende terapiform, og vi ser at klinikkene trenger lang modningstid før man beslutter en eventuell deltakelse. Det er behov for regelmessige aktiviteter – både for å nå målgruppen, inkludert klinikkledelse, for forståelse og forankring av terapiformen, og for å gjøre DBT ennå mer kjent som behandlingsform. Dette gjøres hovedsakelig gjennom introduksjons-/orienteringsmøter i klinikkene, avholdelse av klinikkinterne kurs og øvrige kurs, telefonhenvendelser til klinikkene og deltakelse på konferanser og stand. NSSF har også i 2011 avholdt dagskurs og introduksjonskurs om DBT for klinikere i psykisk helsevern.

Den 2. nasjonale nettverks- og erfaringskonferansen i DBT er under planlegging og vil arrangeres i samarbeid med et godt etablert DBT-miljø (ROBUST) i Molde, 31. mai til 1. juni 2012.

Nasjonale konferanser

Dønvold, A. Utdanning i dialektisk atferdsterapi (DBT). Poster ved den 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging. 4.–5. april 2011

Intervjuer og uttalelser til media

Dønvold, A. Ny metode gir håp. Satser på DBT. Sinn & Samfunn nr. 1–2011

DBT-logo og bilde brukt i informasjonsbrosjyre

Undervisning i klinisk suicidologi

NSSF har i 2011 undervist i klinisk suicidologi for fagpersoner innen helsevesenet og for studenter på profesjonsstudiene medisin og psykologi:

- Undervisning i vurdering av selvmordsrisiko for leger og psykologer og annet helsepersonell ansatt i psykisk helsevern med ansvar for vurdering av selvmordsrisiko. Undervisningen ble holdt for ansatte ved både voksenpsykiatriske klinikker og ved klinikker for barn og unge både i Oslo, Bergen, Hamar, Haugesund og Førde, totalt 11 undervisningsbolker
- Undervisning om kronisk suicidalitet for leger og psykologer ansatt ved OUS
- Undervisning om ungdom og selvskading for relevante faggrupper som helsesøstre, barnevernspedagoger, legevaktpersonell, ansatte i Røde Kors og klinikere ved Distriktpsikiatriske sentre
- Undervisning i klinisk suicidologi for medisinerstudenter ved UiO og for studenter på profesjonsstudiet i psykologi ved NTNU
- Tre dagers kurs i forståelse og behandling av klinisk suicidologi for leger og psykologer (spesialister), godkjent av Den norske legeforening og Norsk Psykologforening som henholdsvis 18 timers valgfritt kurs for leger under spesialisering i psykiatri og 18 timers vedlikeholdsaktivitet/fritt spesialkurs for psykologer

Undervisningsressurs i klinisk suicidologi for fastleger er under planlegging.

Undervisningen i klinisk suicidologi støtter implementering av de nasjonale faglige retningslinjene for selvmordsforebygging i psykisk helsevern.

Annen undervisning og kunnskapsformidling

Våren 2011 deltok ansatte med forelesninger ved Paulsrudsutvalgets Høringskonferanse, ved Frivillighetskonferansen og ved RVTS's Erfaringskonferanse.

I tillegg til utdanningsprogram og kursvirksomhet har NSSF for salg et komplett undervisningsmaterieell som tar for seg sentrale tema og problemstillinger i møte med pasienter som har gjort egenskade. Undervisningspakken består av filmkasus, informasjonstekster, refleksjonsoppgaver og forslag til undervisningsopplegg. I 2011 har vi sendt fra oss ti startpakker og fem suppleringspakker med undervisningsmaterieell.

NSSF tilbyr også nettbasert undervisning om vurdering av selvmordsrisiko i et e-læringsprogram med filmkasus, informasjonstekster og "test deg selv" del. Programmet retter seg primært mot studenter der selvmordsforebygging er en del av opplæringen.

Grafisk element fra kursfolder til spesialistkurs i klinisk psykologi

NSSFs formidling

- Innledning
- Tidsskriftet Suicidologi
- Nettsteder
- Kunnskapsbaser: Internett og fagbibliotek
- Elektronisk nyhetsbrev for undervisere
- NSSFs arbeid med massemedia

Innledning

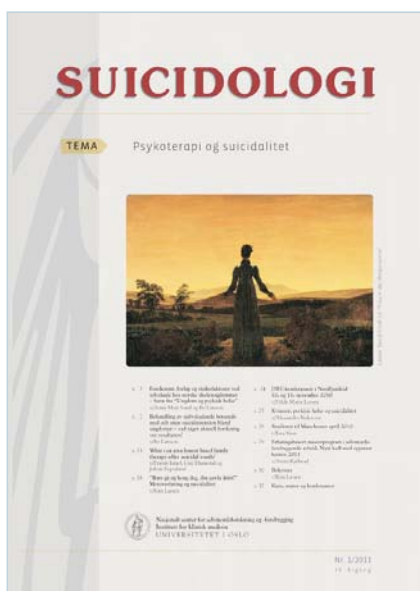
NSSFs målgrupper for formidling er nøkkelpersonell i det selvmordsforebyggende arbeidet:

- Forskere som utvikler ny kunnskap, klinikere som møter pasienter i selvmordsfare, lærere ved universiteter og høyskoler som står sentralt i utdanningen av helsepersonell, lærere, prester og politifolk, samt øvrige ansatte i helsevesenet og sosialomsorgen og folk som gjør en innsats i frivillige organisasjoner.
- I tillegg kan nevnes journalister, som er aktuelle samarbeidspartnere når det gjelder å formidle kunnskap om selvmord og selvmordsatferd.
- For å nå ut til en så vid målgruppe er tidsskriftet *Suicidologi*, våre nettportaler, samt formidling via eksterne media viktige kanaler. Vårt arbeid overfor media er under utvikling og intensivering.

Tidsskriftet Suicidologi

Tidsskriftet *Suicidologi* utkommer tre ganger i året. 2011 er tidsskriftets 16. årgang. Tidsskriftets papirutgave har ca. 5000 abonnenter i Norge, Sverige og Danmark. I tillegg publiseres alle artikler i fulltekst på vårt nettsted www.selvmord.no, som også har et eget søkeprogram. NSSF opplever at det stadig er godt tilfang av artikkelstoff til *Suicidologi*, selv etter 16 års drift og flere hundre publiserte artikler. Vi har imidlertid ønsket å heve kvaliteten på tidsskriftet ytterligere og har derfor iverksatt følgende tiltak:

1. *Suicidologi* er nå et fagfelleurdert tidsskrift, noe som innebærer at alle artikler vurderes av minst to fagfeller utenfor redaksjonen.
2. Det arbeides for å oppnå indeksering i flere litteraturdatabaser, blant annet i Medline.
3. Det elektroniske manuskriphåndteringsprogrammet OJS er tilpasset for *Suicidologi* og er under innføring.
4. Vi har spesialisert det redaksjonelle arbeidet ved at en egen redaksjonssekretær arbeider for *Suicidologi* i 50 % stilling.

Suicidologi nr. 1/2011
Tema: *Psykoterapi og suicidalitet*

Suicidologi nr. 2/2011
Tema: *Eldre og selvmordsproblematikk*

Suicidologi nr. 3/2011
Tema: *Arbeidsrelatert selvmordsproblematikk*

Nettsteder

Vårt hovednettsted er www.selvford.no. Som nasjonalt kompetansesenter utvikles vi stadig og drifter dette nettstedet for at det skal fungere som en nasjonal kompetans kilde på fagområdet selvmordsforskning og -forebygging. På forsiden annonseres ny forskning og nye publikasjoner, siste nummer av tidsskriftet *Suicidologi*, utdanningstilbud, kommende kongresser og kurs og øvrige nye suicidologiske ressurser. Aktuelt punktet fokuserer på nyheter. Det er også en egen peker til hjelp for mennesker i krise. Et eget søkeprogram er utviklet for å lette tilgangen til nettsidene.

Universitetet i Oslo har i vår lansert ny grafisk profil på sine nettsider, og våre nettsider ved UiO er derfor omorgansiert med denne profilen som mal. Vi har høsten 2011 iverksatt et arbeid for å videreutvikle våre nettsider slik at de bedre når bredden av våre brukergrupper; ungdom, voksne og etterlatte, samt andre grupper fra praksisfeltet.

NSSF drifter tre spesialiserte nettsteder

OM SELVSKADING HJELP VENNER OG FORELDRE VIDEOBLOGG F.A.Q

www.selvskading.info – for ungdom

Ungdom som skader seg selv med vilje, har her et nettsted med kvalitetssikret og oppdatert informasjon om selvskading, med særlig vekt på behandlingsmuligheter og hvor man kan få hjelp. Videoblogg og FAQ er brukt som formidlingsverktøy. Her er også informasjon for venner og familie.

www.nordicsuicideprevention.org – Nordisk konsortium for selvmordsforskning og -forebygging (NSP) ble stiftet i 2008 og presenterer her informasjon om konsortiet, strategier for selvmordsforebygging i de nordiske land, konferanser, forskningssamarbeid m.m. NSSF spiller en sentral rolle i konsortiet og drifter også dette nettstedet.

**DBT DIALEKTISK
ATFERDSTERAPI**

www.dbt.no – om dialektisk atferdsterapi. Dette er en nettressurs for DBT-team, DBT-terapeuter og andre som er interessert i DBT i behandling av pasienter med selvskadende atferd. Her finnes aktuelt fagstoff, informasjon om NSSFs tilbud innen DBT-utdanning, kurs og seminar osv. Man kan laste ned brosjyrer og bestille materiell.

Kunnskapsbaser: Internett og fagbibliotek

NSSF formidler kunnskap via [selvford.no](http://www.selvford.no) og via fagbiblioteket

Internett

På [selvford.no](http://www.selvford.no) presenteres en kunnskapsbase som over mange år er blitt meget innholdsrik og i dag teller rundt 1000 filer. Basen vedlikeholdes og utvikles hele tiden. Den inneholder alle tidligere artikler i *Suicidologi*, suicidologiske forskningsprosjekter, oversikt over norske forskningsartikler publisert internasjonalt, avhandlinger, faglige retningslinjer for forebygging av selvmord, læremidler, undervisningsprogrammer, databaser og veiledninger i litteratursøking, selvmordsstatistikk, lister over anbefalt litteratur, lenkebibliotek med nasjonale og internasjonale ressurser samt krisehjelp på norsk, engelsk og samisk. Det er utviklet søkefunksjoner til basen.

Eksempler på ressursider:

Forebygging: <http://www.med.uio.no/klinmed/forskning/sentre/nssf/forebygging/>

Etterlatte ved selvmord: <http://www.med.uio.no/klinmed/forskning/sentre/nssf/formidling/etterlatte-ved-selvford/>

Selvordsstatistikk: <http://www.med.uio.no/klinmed/forskning/sentre/nssf/formidling/statistikk/>

Fagbibliotek

NSSF driver et eget suicidologisk fagbibliotek. Her er det to pc'er med tilgang til litteraturlister og elektroniske tidsskrifter. Biblioteket er tilgjengelig for fagfolk og studenter fra hele landet. Masterstudentene våre med fordypning i selvmordsforebygging får spesialservice.

Bokstammen teller rundt 1800 titler. Det er bøker, avhandlinger, hovedoppgaver, offentlige publikasjoner, undervisningssett og filmer. De fleste publikasjonene er søkbare i det nasjonale biblioteksystemet *Bibsys*. Vi kjøper inn all ny suicidologisk litteratur som er relevant for oss, både forskningsbasert og/eller klinisk orientert litteratur, samt skjønnlitteratur. Selv om bokstammen er liten sammenlignet med andre bibliotek, er vi alene i Norge om å eie et så rikholdig utvalg av suicidologisk faglitteratur. Vi driver nasjonal utlånsvirksomhet og låner også ut bøkene via andre bibliotek (fjernlån).

Elektronisk nyhetsbrev for undervisere

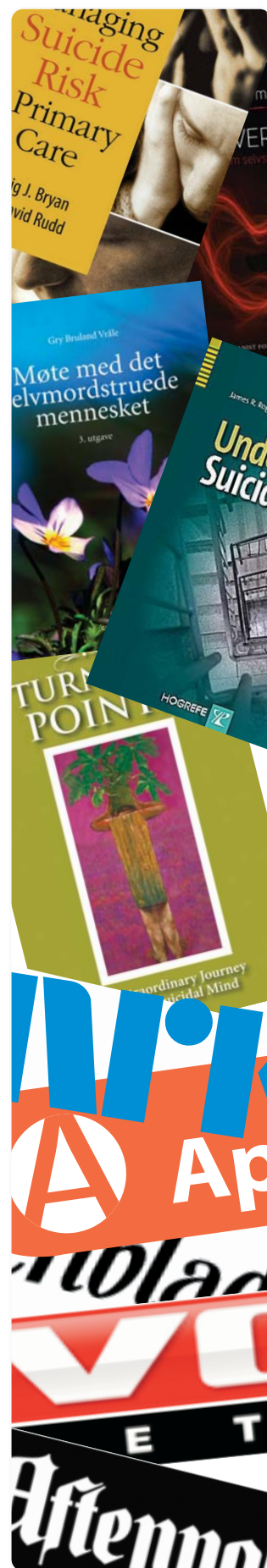
Gjennom de siste årene har NSSF sendt elektroniske nyhetsbrev til rundt 115 eksterne fagpersoner. De underviser alle på høyskoler og universitet. Denne ressursen erstattes nå av RSS-service, dvs. at alle som ønsker det, kan abonnere på nyheter på NSSFs nettsider.

NSSFs arbeid med massemedia

Siden våren 2011 har NSSF hatt en særskilt informasjonskonsulent tilsatt (25 % stilling) i forhold til massemedia. Hensikten er å bidra til at NSSF mer effektivt skal kunne formidle kunnskap generert fra senterets forsknings- og utdanningsvirksomhet til massemediene. NSSF har som mediestrategi å bidra med kunnskapsbasert informasjon til massemediene som et grunnlag for deres arbeid for å spre saklig informasjon om samfunnsproblemet selvmord og om hva som kan gjøres for å forebygge selvmord. NSSF har hatt et meget konstruktivt samarbeid med massemediene og deres organisasjoner gjennom en årrekke, og vi ønsker å styrke og utvide dette arbeidet.

Et viktig aspekt ved NSSFs arbeid opp mot massemediene er å gi råd og veiledning om hvordan selvmord kan omtales i massemediene uten at det fører til risiko for smitteeffekter. NSSF har hatt et langvarig og godt samarbeid med Norsk Presseforbund, blant annet gjennom revisjon av Vær varsom-plakaten. I 2011 har vi startet utarbeidelse av faktaark om selvmord, til bruk for presse og media.

I 2011 har vi kommet i gang med å følge mediebildet aktivt gjennom medieovervåking. Det arbeides med profilering av våre utdanningstilbud, dermed også med rekruttering. Vi presenterer aktuelle saker i media, pressemeldinger, pressebilder og sammendrag. Vi arbeider også med å presentere aktuelle saker på våre nettsider, og med bearbeiding og utvikling av ulike former for informasjonsmaterieill.

Samarbeid

- Nasjonalt samarbeid

NKVTS, NAKMI og RVTS

UiO

OUS, Helse Bergen og Sykehuset Innlandet

- Internasjonalt samarbeid

Nordic Consortium on Suicide Prevention

International Association for Suicide Prevention (IASP)

Columbia University, New York

Andre internasjonale samarbeidspartnere

Nasjonalt samarbeid

NKVTS, NAKMI og RVTS

NSSF har to årlige samarbeidsmøter på ledernivå med Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress (NKVTS), Nasjonal kompetanseenhet for minoritetshelse (NAKMI) og de fem Regionale ressursentre om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) der samarbeid og saker av felles interesse blir drøftet. De samme enhetene hadde også i februar 2011 et fagseminar for ledere samt teamledere ved RVTSene med mål om å orientere og vise fram noe av den faglige virksomheten ved de ulike sentrene. Videre har NSSF samarbeidsmøter med medlemmene av teamene for selvmordsforebygging ved RVTSene.

Universitetet i Oslo (UiO)

NSSF er organisert under Institutt for klinisk medisin og er en del av UiO. NSSF har særlig et omfattende og nært samarbeid med NKVTS (UniRand) og Senter for rus- og avhengighetsforskning (SERAF) gjennom driften av masterprogrammet i psykosialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer.

Oslo Universitetssykehus (OUS), Helse Bergen og Sykehuset Innlandet

NSSF har i 2011 fortsatt samarbeidet med sykehus i Norge i forbindelse med kliniske prosjekter og annet samarbeid. Samarbeidet med Oslo Universitetssykehus reflekteres blant annet gjennom forskningsprosjektene Dialektisk atferdsterapi for ungdom med repeterende suicidalatferd, tematisk område psykose og selvmordsforsøkere innlagt ved Aker sykehus, men også ved at flere av medarbeiderne har bi- eller hovedstilling ved OUS. Senteret samarbeider også med Helse Bergen gjennom SIPEA-studien og med sykehuset Innlandet gjennom studien Hormonforandringer under menstruasjonssyklus og risiko for suicidal atferd.

Internasjonalt samarbeid

Nordic Consortium on Suicide Prevention

NSSF deltar i et nordisk konsortium for forskning om selvmordsforebyggende tiltak med særlig fokus på de nasjonale strategiene for selvmordsforebygging. Styringskomiteén for konsortiet består av professor Danuta Wasserman ved Nationellt Centrum för Prevention av Suicid och Psykisk Ohälsa (NASP) ved Karolinska Institutet i Stockholm, professor Kristian Wahlbeck ved det finske folkehelseinstituttet, professor Merete Nordentofts gruppe ved Københavns universitet, MD Hogni Oskarsson ved The Icelandic Alliance against Depression (IAAD) og professor Lars Mehlum ved NSSF. NSSF har tatt ansvaret for å drifte et nettsted for konsortiet (www.nordicsuicideprevention.org) og deltar også i et pågående arbeid i konsortiets regi med å publisere epidemiologiske data om utviklingen i selvmordsrater i de nordiske landene.

International Association for Suicide Prevention (IASP)

NSSF sitt samarbeid med IASP er de siste årene styrket, særlig av to årsaker. For det første har NSSF de siste årene vært vertsinstusjon for IASP sitt sekretariat. Organisasjonen ønsker å være lokalisert i nær tilknytning til et ledende suicidologisk forskningscenter for å kunne utnytte faglige synergivirkninger, og vi ser på dette som en mulighet for norske fagfolk og organisasjoner til å styrke sin internasjonale kontaktflate og samarbeid på det selvmordsforebyggende området. For det andre har NSSF ansvaret for å arrangere IASPs verdenskongress i selvmordsforskning og -forebygging i Oslo i 2013. Dette er et meget stort arrangement og er en tillitserklæring til oss som senter. Planlegging av arrangementet er i god gang, first announcement er sendt ut, og et eget nettsted for kongressen er etablert, www.iasp2013.org.

Columbia University, New York

NSSF har et utstrakt samarbeid med forskningsgrupper ved Columbia University, New York. Det gjelder samarbeid med professor Barbara Stanleys gruppe som fokuserer på utvikling og forskningsmessig evaluering av ulike typer av kliniske intervensjoner for risikoutsatte personer med psykiske lidelser. Stanley er også tilsatt som gjesteprofessor ved NSSF og tilbringer to perioder årlig ved senteret. NSSF har også samarbeid med professor Maria Oquendos gruppe i forhold til studien om hormonforandringer under menstruasjonssyklus og risiko for suicidal atferd og med professor Jul Harkavy-Friedman gjennom prosjektet Mechanisms and characteristics of suicidal behaviour in schizophrenia and bipolar disorders. De tre nevnte forskerne har alle funksjon som hoved- eller bi-veiledere for forskningsprosjekter ved NSSF, og har besøkt senteret ved en eller flere anledninger. Stipendiater og forskere ved senteret har også hatt kortere studieopphold ved Columbia University i forbindelse med planlegging av prosjekter eller analyser og skiving. Dette samarbeidet med et av de sterkeste fagmiljøene på selvmordsforskning og -forebygging i verden er svært fruktbart for NSSF.

Samarbeidet har vært styrket gjennom 2011 ved at Lars Mehlum tilbringer sin forskningstermin ved Columbia University, gjennom forskningsprosjektet *Forløpet av suicidal atferd hos personer med ustabil personlighetsforstyrrelse* og ved etablering av et begynnende samarbeid med en ledende forsker og kliniker på komplisert sorg hos etterlatte ved selvmord, Katherine Shear.

Andre internasjonale samarbeidspartnere

NSSF ved Lars Mehlum samarbeider aktivt med professor Marsha M. Linehans gruppe ved University of Washington i Seattle, USA, i forhold til forskning om Dialektisk atferdsterapi. NSSF har et samarbeid med professor Matthew Nocks gruppe ved Harvard University om bruk av en såkalt Implisitt Assosiasjonstest (IAT) i forbindelse med en studie av selvskading blant ungdom, samt i utviklingen av bruk av sanntids monitorering (EMA) av selvmordstanker og depresjonssymptomer i prosjektet Hormonforandringer under menstruasjonssyklus og risiko for suicidal atferd.

NSSF har et samarbeid med professor Mark Willams gruppe ved University of Oxford omkring psykologiske sårbarhetsfaktorer ved suicidal atferd, det gjelder særlig bruk av den såkalte AMT-metoden (Autobiografisk hukommelsestest).

NSSF har også et samarbeid med professor Jan Beskow i Gøteborg i forbindelse med undervisning og fagutvikling knyttet til kognitiv psykoterapi rettet mot suicidale pasientgrupper, og Beskow bidro i 2011 med foredrag på 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging.

NSSF har videre et utstrakt samarbeid med Behavioral TECH LLC i Seattle, Washington i forbindelse med senterets utdanning i Dialektisk atferdsterapi der materiellet og veiledende lærerkrefter kommer fra BTECH.

NSSF deltar i flere fora i internasjonale organisasjoner, blant annet i såkalte "Task forces" i den internasjonale foreningen for selvmordsforebygging (IASP), i The Academy of Suicide Research og de amerikanske sammenslutningene American Association of Suicidology (AAS) og American Foundation for Suicide Prevention (AFSP), hvor senterets leder sitter i Research Advisory Board. NSSF har i flere år hatt rådgivende funksjon overfor utvikling av selvmordsforskning og -forebygging i Kina. NSSFs leder Lars Mehlum er for tiden scientific advisor ved det nylig etablerte Centre for Suicide Prevention Research ved Shandong University, ett av de ledende universitetene i Kina. NSSF ved Lars Mehlum har også et forsknings samarbeid med Cun-Xian Jia, University of Shendong, Jinan, Kina sammen med Ping Qin, Senter for registerforskning ved Århus Universitet i Danmark.

Samlet oversikt over aktiviteter og produksjon

- Fagfellevurderte publikasjoner
- Andre publikasjoner
- Kongresspresentasjoner
 - Internasjonale
 - Nasjonale
- Utdanning
- Forskningsmøter
- NSSF i media - intervjuer, innlegg og uttalelser
- Sakkyndighetsoppgaver og bedømmelser
- Verv, roller og funksjoner

Fagfellevurderte publikasjoner

Barrett EA, Sundet K, Simonsen C, Agartz I, Lorentzen S, Mehlum L, Mork E, Andreassen OA, Melle I

Neurocognitive functioning and suicidality in schizophrenia spectrum disorders, *Compr Psychiatry*, 2011 Mar-Apr; 52(2):156-63

Mehlum L

Decision making in suicidal behaviour. In Pompili M (ed). *Suicide in the words of suicidologists*, New York: Nova Science Publishers, 2011, s. 147-50. ISBN: 978-1-616-68966-7

Mehlum L, Mork E

After the suicide attempt - the need for continuity and quality of care. International handbook of suicide prevention: research, policy and practice, in O'Connor R, Platt S & Gordon J. (eds.). Chichester: Wiley-Blackwell, 2011, s. 353-67. ISBN: 978-0-470-68384-2

Naletova A

Kvinner, psykisk helse og suicidalitet, *Suicidologi* 2011; 16(1): 25-27

Nrugham L

Suicidal behaviour among adolescents from ethnic minorities. New York: Book chapter, accepted for publication in *Nova Science Publishers Ltd*

Suicide Attempters and Repeaters: Depression and Coping - A Prospective Study of Early Adolescents followed up as Young Adults, accepted for publication in the *Journal for Nervous and Mental Disease*

Nrugham L, Prakash VV

Depression and suicide - Gender issues and management in a complex psychological relationship. In *Alexandra M. Columbus (ed). Advances in psychology research vol. 81*, New York: Nova Science Publishers, 2011, s. 165-85. ISBN 978-1-61209-639-1

Nrugham L, Prakash VV

Insomnia and suicidality among adolescents and young adults, *Yolanda E. Soriento (ed). Melatonin, sleep and insomnia*, New York: Nova Biomedical Books, 2010 (utk. 2011), s. 227-47. ISBN: 978-1-60741-859-7

Steen NE, Methlie P, Lorentzen S, Hope S, Barrett EA, Larsson S, Mork E, Almås B, Løvås K, Agartz I, Melle I, Berg JP, Andreassen OA

Increased systemic cortisol metabolism in patients with schizophrenia and bipolar disorder: a mechanism for increased stress vulnerability? *J Clin Psychiatry*. 2011 Nov; 72(11):1515-21

Del av illustrasjon til "Kvinner, psykisk helse og suicidalitet" ved Alexandra Naletova, *Suicidologi* nr. 1, 2011

Andre publikasjoner

Kjølsrud A

Erfaringsbasert masterprogram i psykososialt arbeid - selvmord, rus, vold og traumer. Nytt kull med oppstart høsten 2011, *Suicidologi* 2011; 16(1): 29

Kuran CHA

IASP Beijing-kongress, *Suicidologi* 2011;16(3): 40

Larsen HM

DBT-konferansen i Nordfjordeid 10. og 11. november 2010, *Suicidologi* 2011; 16(1): 24

Larsen K

Bokanmeldelser: Diego De Leo: Turning points, Thomas Joiner: Myths about suicide, *Suicidologi* 2011; 16(2): 34-36

Bokanmeldelse: Bryan & Rudd: Managing suicide risk in primary care, *Suicidologi* 2011; 16(3): 42

Bokessay: Ian Marsh: Suicide. Foucault, history and truth, *Suicidologi* 2011; 16(2): 38-39

Bokessay: John Henden: Preventing Suicide. The solution focused approach, *Suicidologi* 2011;16(1): 30-31

Tidsskriftartikkel: Bare gå å heng deg, din jævla dritt! Motoverføring og suicidalitet, *Suicidologi* 2011;16(1): 18

7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, *Suicidologi* 2011; 16(2): 16-17

Mehlum L

Bokanmeldelse: Kort og konsist om klinisk suicidologi, R. McKeon: *Suicidal behavior*, *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2011; 131(15): 1449

Kunnskapsbasert suicidologi - et mangslungent felt, bokanmeldelse: M. Pompili & R. Tatarelli (red.): *Evidence-based practice in suicidology*, *Tidsskrift for Den norske legeforening* 2011; 131(15): 1448

For enkelt om selvmord, debattinnlegg i *Aftenposten* 15. februar

Selvskading blant ungdom, *Religion og livssyn* 2011; 2: 49-54

Ness E

Studietur til Manchester april 2010, *Suicidologi* 2011; 16(1): 28-29

Nrugham L

IASP Beijing-kongress, *Suicidologi* 2011;16(3): 41

Del av illustrasjon til "Bare gå å heng deg, din jævla dritt! Motoverføring og suicidalitet", ved Kim Larsen, *Suicidologi* nr. 1, 2011

XXVI IASP WORLD CONGRESS

13.–17. september 2011 Beijing, Kina

I A S P
www.iasp.info

Kongresspresentasjoner – internasjonale

Mehlum L

Dialectical behavior therapy in self harming and suicidal adolescents, *invitert foredrag ved åpningen av Shandong University Suicide Prevention Research Centre, Jinan, Kina 1. april*

Shandong, Kina

Norway's national strategy for suicide prevention, *foredrag ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 13.–17. september*

Bullying as an associated risk factor in a trial of self-harm treatment in adolescents, *foredrag ved New York State Psychiatric Institute & Columbia University College of Physicians and Surgeons, Roddy D. Brickell Memorial Colloquium, New York, 2. November*

Mehlum L, Mork E

DBT adapted for self-harming and suicidal adolescents, *workshop ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 13.–17. september*

Mehlum L, Naletova A

Association between neurosteroid fluctuations and suicidal ideation and behaviour during the menstrual cycle in individuals with premenstrual syndrome (PMS), *foredrag ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 3.–17. september*

Mellesdal L, Mehlum L, Kroken R, Lutro O, Wentzel-Larsen T, Ødegaard K, Jørgensen HA Predictors of severe deliberate self-harm in patients discharged from psychiatric hospital, a prospective cohort study, *foredrag ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 13.–17. september*

Mork E, Mehlum L, Walby FA

Prevalence and clinical correlates of non-suicidal self-harm in bipolar spectrum disorder patients, a cross-sectional catchment area based study, *foredrag ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 13.–17. september*

Nrugham L, Holen A, Sund AM

Suicide attempters and repeaters: Depression and coping – a prospective study of early adolescents followed up into early adulthood, *foredrag ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 13.–17. september*

Nrugham L, Mehlum L, Herrestad H, Diep LM

Suicide rates and the human development index rankings among OECD members, *foredrag ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 13.–17. september*

Ramberg M, Walby FA, Mork E, Tørmoen AJ, Mehlum L

Experiences from multifamily skills-training group – a modality in dialectical behavioral therapy for adolescents, *foredrag ved The XXVI World Congress of The International Association for Suicide Prevention, Beijing 13.–17. september*

Den 27. IASP World Congress skal arrangeres i Oslo i 2013.

7. NASJONALE KONFERANSE OM SELVMORDSFORSKNING OG -FOREBYGGING

Oslo 4. og 5. april 2011

Psykoterapeutiske intervensjoner
i selvmordsforebygging

Kongresspresentasjoner – nasjonale

Amundsen K

Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging, poster ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Selvmordsforskning og -forebygging på Internett – fire nettsted driftes av Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging (NSSF), poster ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Tidsskriftet Suicidologi, poster ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Dønvold A

Utdanningstilbud i dialektisk atferdsterapi (DBT), poster ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Haga E, Ramberg M

Nytt nettsted for ungdom som skader seg selv: www.selvskading.info, poster ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Kjølrsrud A

Erfaringsbasert masterprogram, studieretning selvmordsforebyggende arbeid, poster ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Lindquist K, Walby FA

Hva er omfanget av selvmord hos pasienter med borderline personlighetsforstyrrelse? En systematisk litteraturgjennomgang, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Mehlum L

Hvordan skal selvmordsfaren best møtes? Invitert foredrag ved Høringskonferanse Paulsrudutvalget, Oslo 10. januar

Utforskning av selvmordsfare, invitert foredrag ved frivillighetskonferansen, Oslo 10. februar

Om forskningsvirksomheten ved NSSF og om senterets forskningsdatabase, foredrag ved Universitetet i Bergen 27. april

Traumatisk stress og suicidal atferd. Hva vet vi om sammenhengen? Invitert foredrag ved RVTS Sørs erfaringskonferanse, Skien 2. mai

Dialektisk atferdsterapi ved kronisk suicidalitet, plenarforedrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Mehlum L, Tørmoen AJ, Ramberg M, Grøholt B, Haga E

Effekten av dialektisk atferdsterapi for ungdom med gjentatt villet egenskade – en randomisert kontrollert studie, poster ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Mellesdal L, Mehlum L, Kroken R, Wentzel-Larsen T, Lutro O, Jørgensen HA

Risikofaktorer for selvmordsatferd: En prospektiv undersøkelse av 2850 pasienter innlagt i en akuttpsykiatrisk avdeling, foredrag ved 10. nasjonale konferanse i akuttpsykiatri, Oslo 17.–18. februar

Villet egenskade som medfører somatisk sykehusinnleggelse i forløpet etter psykiatrisk akuttinnleggelse. En registerbasert oppfølgingsstudie, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Mork E

Dialektisk atferdsterapi (DBT) – en behandlingsform mot selvsykdom og suicidal adferd, plenarforedrag på NSHs Nasjonale konferanse om psykisk helse, Oslo, 17.–18. oktober

Mork E, Mehlum L, Walby FA

Forekomst og karakteristika assosiert med selvmordsforsøk og villet egenskade uten suicidal intensjon hos pasienter med schizofreni spektrum lidelse, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Naletova A

Menstruasjonsyklus og fare for suicidal atferd hos kvinner med premenstruelle plager, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Nrugham L, Mehlum L

Suicide among ethnic minorities: Rates and risk factors, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Ramberg M, Tørmoen AJ, Mork E, Walby FA, Mehlum L

Erfaringer fra flerfamilie ferdighetsgruppe, en modalitet i dialektisk atferdsterapi for ungdom, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Ramberg M, Walby FA, Mehlum L

Autobiografisk hukommelse hos ungdom med villet egenskade og borderline personlighetstrekk – preliminare resultater, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Stanley B

CBT for suicide prevention – a new treatment for suicidal adolescents, plenarforedrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Managing suicide risk – safety planning and beyond, workshop ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Tørmoen AJ, Rossow I, Fadum EA, Walby FA, Haga E, Mehlum L

Hva hemmer og fremmer kontakt med hjelpeapparatet? Ung i Oslo med etnisk minoritetsbakgrunn: Erfaringer fra ungdom henvist for selvsykdom, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Veland MC, Walby FA

Selv mord Status Skjema – et supplement til kartlegging av selvmordsfare, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Walby FA

Vurdering av selvmordsfare, invitert foredrag ved den nasjonale legevaktskonferansen, Oslo 1. september

Bruk av DBT-teknikker i generell psykiatrisk behandling av suicidale pasienter, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Psykoterapi mot suicidalitet – hvordan utnytte eksisterende kunnskap mer effektivt i klinisk arbeid? Panel deltaker under paneldebatt ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Walby FA, Bramness JG, Hjellvik V, Selmer R, Tverdal Aa

Gender differences and self reported mental health as a predictor of suicide in the middle-aged, foredrag ved 7. nasjonale konferanse om selvmordsforskning og -forebygging, Oslo 4.–5. april

Utdanning

Amundsen K

NSSFs nettsteder og bibliotekservice, *presentasjon for nye studenter på studieretning selvmordsforebyggende arbeid, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 19. september*

Bekkevoll I

Senteret og forskning ved senteret for nye studenter på studieretningen selvmordsforebyggende arbeid, *presentasjon på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 19. september*

Brager-Larsen A

Vurdering av selvmord, *kurs for leger og psykologer ved avdeling psykisk helse barn og ungdom, Klinikk for psykisk helse og avhengighet, OUS*

Intervensjoner ved selvmordsrisiko, *seminar for ansatte ved Klinikk psykisk helsevern for barn og unge, Helse Bergen 18. februar*

Dønvold A

Prosjektet DBT-utdanningsprogrammet ved NSSF, *foredrag ved miniseminar for representanter fra Helsedirektoratet, 19. mai*

Laberg S

Intervensjoner ved selvmordsrisiko, *forelesning for ansatte ved Klinikk psykisk helsevern for barn og unge, Helse Bergen 18. februar*

Adherens: Hur vet vi om vi gör DBT, *forelesning på DBT-dagen, Uppsala 14. april*

Co-trainer ved Heidi Heard's "DBT Intensive Training, Part 2", *DBT-utdanningsprogrammet, NSSF Oslo 14.–18. mars*

Veileder for to DBT-team i seks måneder, og en time per måned for et tidligere team

Larsen K

Introduksjon til fagfeltet og grunnleggende forståelse og perspektiver, *forelesninger på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 19. september*

Suicidologi – en forskningshistorie, *forelesninger på masterprogrammet i psykososialt arbeid, PSA4000, UiO 15. november*

Klinisk suicidologi, *seminar for leger og psykologer ved Studenthelsetjenesten, UiO 11. mars*

Lien MD

Kvantitativ metode, *forelesning på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 9.–10. mai*

Statistikkprogrammet R, *introduksjonsseminar, NSSF 10. juni*

Mehlum L

Selvmordsproblematikk blant unge, *forelesning på masterprogram UV-fakultetet 13. januar*

Om problemstillinger, *forelesning på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 22. mars*

Intervensjon ved suicidalitet, *forelesning på profesjonsstudiet i medisin, UiO 14. april*

Om forskningsvirksomheten ved NSSF og om senterets forskningsdatabase, *UiB 27. april*

Foreløpige resultater fra RCT-studien av DBT for suicidale og selvskadende ungdommer, *miniseminar for representanter fra Helsedirektoratet, NSSF 19. mai*

Emosjonell reguleringssvikt, selvskadning og kronisk suicidalitet, *psykoterapikurs på profesjonsstudiet i medisin, UiO 20. mai*

Identifisering av problematferd. Å bruke ferdigheter i å regulere følelser, *psykoterapikurs på profesjonsstudiet i medisin, UiO 20. mai*

Selvskadning og selvmord – klinisk vurdering av selvmordsrisiko, *forelesning ved profesjonsstudiet i medisin, UiO 30. mai*

Selvmord i et prosessperspektiv, *forelesning for LIS-leger ved OUS 31. mai*

Veileder for student Ingrid Ørbeck Valle-vik: *Implisitt Assosiasjonstest, selvskadning og selvmordsatferd, en litteraturstudie, UiO*

Veileder for student Trond Jørgensen: *Hvilke organisasjonsmessige forhold kan ha betydning for endring i reinnleggelser for villet egenskade i et somatisk sykehus? En studie av oppfølgingspraksis for pasienter innlagt etter villet egenskade ved medisinsk avdeling Aker universitetssykehus i perioden 1997-2007, masteroppgave levert på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Mork E

Depresjon og suicidalitet, *dagsseminar på emnet PSA4220 – Selvmordsforebyggende arbeid i klinisk praksis, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 24. januar*

Klinisk seminar, dagsseminar på emnet PSA4220 – *Selvmordsforebyggende arbeid i klinisk praksis, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 25. januar*

Selvskadning, selvmordsforsøk og selvmord hos unge, *heldagsseminar ved profesjonsstudiet i psykologi, NTNU 11. mars*

Forskningsdesign, *forelesning på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 9. mai*

Behandlingskjede for selvmordsforsøkere i Norge, *foredrag ved miniseminar for representanter fra Helsedirektoratet, 19. mai*

Utdanning

Emosjonell reguleringssvikt, selvskading og kronisk suicidalitet, *psykoterapikurs på profesjonsstudiet i medisin, UiO 20. mai og 22. september*

Introduksjon til dialektisk atferdsterapi, *dagsseminar i regi av NSSF, Oslo 16. juni*

Selvskading hos ungdom med multiproblemer; forekomst, årsaker og behandlingstilnærming, *dagsseminar, motivasjonskollektivet barnevernsinstitusjon, Eidsvoll 1. september*

Fra selvmordsrisiko til behandling av kronisk suicidalitet, *spesialistkurs i klinisk suicidologi for leger og psykologer, kursansvarlig, i regi av NSSF, Oslo 17.–19. oktober*

- Hvordan lage en sikkerhetsplan, 17. oktober
- Kronisk suicidalitet – hva vet vi om fenomenet? 17. oktober
- Balansering av valideringsstrategier og endringsstrategier, 19. oktober

Kognitiv terapi og dialektisk atferdsterapi, behandlingstilnærming, *forelesning på emnet PSA 4220 – Selvmordsforebyggende arbeid i klinisk praksis, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 14. november*

Kliniske vurderinger av selvmordsrisiko, *forelesning på profesjonsstudiet i medisin UiO, 8. semester, UiO 30. november*

Intervensjon ved selvmordsrisiko, *forelesning på profesjonsstudiet i medisin, 12. semester, UiO 12. desember*

Ness E

Implementering av kliniske retningslinjer og revisjoner, *forelesning på emnet PSA4220 – Selvmordsforebyggende arbeid i klinisk praksis, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 27. januar*

Fra selvmordsrisiko til behandling av kronisk suicidalitet, *spesialistkurs i klinisk suicidologi for leger og psykologer, foreleser, i regi av NSSF, Oslo 17.–19. oktober*

- Hvordan implementere kliniske retningslinjer for selvmordsforebygging i praksis, 19. oktober
- Selvmord i psykisk helsevern, 19. oktober
- Selvmordsgjennomgang, 19. oktober

Vurdering av selvmordsrisiko for leger og psykologer, *kurs ved OUS (2), RVTS–Vest Bergen (1), Førde (1), Sykehuset Innlandet (2), Nord-Trøndelag HF (1), Helse Fonna i Haugesund (1), Stavanger (1) og grunnkurs for leger i spesialisering, Geilo (1)*

Veileder på masteroppgave til én student på *masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Nrugham L

Veileder på masteroppgave til to studenter på *masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Valg av metode, *forelesning på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 22. mars*

Selvmordsforsøk blant ungdom, *forelesning for psykologer og psykiatere ved Asker DPS, Vestre Viken HF 11. april*

Kvantitativ metode, *forelesning på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 9.–10. mai*

Prosjektskisse, *seminar på emnet masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 12.–13. mai*

Veileder på masteroppgave til to studenter på *studieretning selvmordsforebyggende arbeid, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer*

Ramberg, M

Selvskading – hvordan forholde seg til det på legevakt, *forelesning for Voldtekstmottaket ved Oslo kommunale legevakt 3. mars*

Selvskadende ungdom og motivasjon for behandling, *forelesning for helsesøstre i Osloregionen 10. mars*

Behandling og vurdering av pasienter med selvskading på legevakt, *forelesning for skadelegevakten ved Ortopedisk avdeling, OUS avd. Ullevål 31. mars*

Selvskading og ungdom, *forelesning for "Kors på halsen" – Røde Kors' hjelpe-telefon, 24. mai*

Emosjonell reguleringssvikt, *psykoterapikurs på profesjonsstudiet i medisin, UiO 20. mai og 22. september*

Veileder på masteroppgave til to studenter på *masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Prosjektpresentasjon ved *forskningsseminar på klinikk PHA, UiO 14. oktober*

Forståelse av selvskading hos ungdom, *veiledning av "Ungdomsfamilie", barnevernet i Akershus 10. mars*

Tørmoen AJ

Emosjonell reguleringssvikt, *psykoterapikurs på profesjonsstudiet i medisin, UiO 20. mai og 22. september*

Introduksjon til dialektisk atferdsterapi, *dagsseminar for helsepersonell, Oslo 16. juni*

Introduksjon til dialektisk atferdsterapi, *dagsseminar for ansatte i barnevernsinstitusjoner, Oslo 1. september*

Fra selvmordsrisiko til behandling av kronisk suicidalitet, *spesialistkurs i klinisk suicidologi for leger og psykologer, foreleser, i regi av NSSF, Oslo 17.–19. oktober*

- Suicidal atferd forstått som svikt i problemløsningsferdigheter, 17. oktober

Co-lærer på *DBT-utdanningsprogrammet 5.–9. desember*

Walby FA

Kronisk suicidalitet, *LIS-undervisning på OUS 8. mai*

Forskningsdesign, *forelesning på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO 9. mai*

Emosjonell reguleringssvikt, *psykoterapikurs på profesjonsstudiet i medisin, UiO 20. mai og 22. september*

Fra selvmordsrisiko til behandling av kronisk suicidalitet, *spesialistkurs i klinisk suicidologi for leger og psykologer, foreleser, i regi av NSSF, Oslo 17.–19. oktober*

- Vurdering av selvmordsfare og dilemmaer vedrørende innleggelse, 17. oktober
- Kronisk suicidalitet og medikamentell behandling, 18. oktober
- Hvordan takle dysfunksjonell atferd i konsultasjonen, 18. oktober

Behandling av alvorlig selvskading i relasjon til brukerperspektivet, *invitert foredrag, OUS 17. november*

Spesialistseminar om suicidalitet, *Vinderen DPS 1. desember*

Kronisk suicidalitet, *heldagsundervisning ved Stavanger universitetssykehus 5. desember*

Veileder for student Martin Veland: *Selvord Status Skjema, masteroppgave levert på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Løpende klinisk veiledning ved *sengepost OUS september – desember*

Forskningsmøter

I 2011 er det holdt ti forskningsmøter ved NSSF. Forskningsmøtene er et fast tilbud ved senteret der interne og eksterne forskere i det suicidologiske fagfeltet ønskes velkommen til å legge frem aktuelle forskningsarbeider til drøfting. I 2011 ble følgende temaer drøftet:

Mork: Schizophrenia disorder patients with suicide attempts and nonsuicidal selfharm – a unique population? 26. januar

Ramberg: PTSD and MDD in a clinical sample of suicide attempters treated in a general hospital setting, 16. februar

Tørmoen, Rossow, Mehlum: Om arbeidet med dr.gradskappen, 16. mars

Mellesdal: Innleggelse i somatisk sykehus for villet egenskade etter utskrivelse fra psykiatrisk akuttinnleggelse, diskusjon av analysestrategi, 13. april

Laberg: Marsha Linehans biososiale teori i lys av nyere forskning, 4. mai

Nrugham: Suicide Rates and Human Development Index, 8. juni

Mork: Prevalence and clinical correlates of non-suicidal self harm in bipolar spectrum disorder patients, a cross-sectional catchment area based study, 7. september

Fadum: Chain of care in Norwegian hospitals and municipalities – midtveisoppgave i doktorgradsprogrammet, 5. oktober

Naletova: Neurosteroid Changes during the Premenstrual Week and Risk of Suicidal Ideation and Suicidal behaviour in women with premenstrual syndrome, 26. oktober

Ramberg: Autobiografisk hukommelse hos ungdom henvist for selvskading – artikkel basert på baselinedata i DBT-studien, 9. november

NSSF i media - intervjuer, innlegg og uttalelser

Dønvold A

Satser på DBT, *intervju i Mental helse, sinn og samfunn, 1-2011, s. 17, mai*

Mehlum L

Selvmordsatferd blant veteraner fra militære internasjonale operasjoner, *Morgenbladet 14. januar*

Ikke farlig å snakke om selvmord, *NRK Helse, forbruk og livsstil 21. mars*

Om selvskading, *TV2 God morgen Norge 7. april*

Selvmordsfilm provoserer, *Aftenposten 14. juli*

Flere selvmord i psykiatrien, *Aftenposten 17. juli*

Når hjelperne trenger hjelp, *Fri fagbevegelse 31. oktober*

Mange selvskadere får ikke hjelp, *Aftenposten 15. november*

Mehlum L, Tørmoen AJ

Selvskading og suicidalitet, *deltakelse i NRKs program PULS 21. mars*

Mork E

Om filmen Bambi-effekten, *NRK P1 Her og Nå 14. juli*

Økonomiske nedgangstider og selvmordsrate, *Finansavisen i september*

Om nedgangen i selvmordsrate blant menn, *Trønder-Avisa i oktober*

Nrugham L

Familie beskytter mot selvmord, *intervju i forskning.no 12. desember*

Bare én forelder øker selvmordsrisikoen, *TV2-nyhetene 12. desember*

Familie beskytter mot selvmord, *intervju i Gemini 14. desember*

Familie beskytter mot selvmord, *intervju i videnskab.dk 21. desember*

Tørmoen AJ

Selvskading, *intervju i VG i oktober*

Da jeg skadet meg selv, var blodet mine tårer, *VG (papirutgaven) 16. november*

Skader seg i det skjulte, *VG-nett 16. november*

Tørmoen svarer om selvskading, *VG-nett 16. november*

Pårørende skal bli inkludert i behandlingen, *VG-nett 17. november*

Døden som trøst, *intervju i Apollon; 21(4): 28.-29. november*

Om selvskading og DBT-prosjektet, *innslag i Dagsrevyen 29. desember*

Tørmoen AJ, Mork E, Mehlum L, Walby FA

For enkelt om selvmord, *debattinnlegg i Aftenposten 15. februar*

Walby FA

Om filmen Bambi-effekten, *TV2 i juni*

Våpen, drap og selvmord i kjølvannet av 22. juli, *NRK P1 Her og nå 2. august*

Over en million våpen, *Klassekampen 29. juli*

Om filmen Bambi-effekten, *NRK P2 Kulturnytt i juli*

Våpenregler hindrer selvmord, *Villmarksliv 3. oktober*

Sakkyndighetoppgaver og bedømmelser

Fadum EA

Sensor på emnet PSA 4080 – *Seminar i oppgaveskriving på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer*

Fagansvarlig for vurdering av studentoppgaver på emnet PSA4000 – *Introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumer på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Larsen K

Sensor på masteroppgaven: Hvilke organisasjonsmessige forhold kan ha betydning for endring i reinnleggelse for villet egenskade i et somatisk sykehus? *UiO*

Sensor på masteroppgaven: All this shit for nothing? En gransking av selvmord og selvmordsatferd i TV-serien Sopranos, *UiO*

Fagansvarlig for vurdering av studentoppgaver på emnet PSA4000 – *Introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumer, på masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Mehlum L

Opponent på Andriy Yuryevs avhandling "Social exclusion – a risk factor for suicide behaviour" for graden PhD, ved Universitetet i Tallinn, *Estland*

Vurdert tre søknader om forskningsmidler, *Estonian Research Foundation, American Foundation for Suicide Research and Prevention og Tryg Hansa Fonden, Danmark, og to forslag til bøker: Guilford Press og Oxford University Press*

Mork E

Sensor på emnet PSA4050 – *Forskningsmetodikk, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Naletova A

Sensor på masteroppgaven: Gender differences in suicidal behaviour in patients with first episode psychosis, *UiO*

Nrugham L

Sensor på emnet PSA4080 – *Seminar i oppgaveskriving, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Ness E

Sensor på emnet PSA4080 – *Seminar i oppgaveskriving, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Sensor på masteroppgaven: Orker ikke mer – selvmord etter avsluttet døgnbehandling i psykisk helsevern, *UiO*

Tørmoen AJ

Sensor på emnet PSA4220 – *Selvmordforebyggende arbeid i klinisk praksis, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Walby FA

Sensor på emnet PSA4050 – *Forskningsmetodikk, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO*

Verv, roller og funksjoner

Amundsen K

Medlem i redaksjonskomiteen til tidsskriftet *Suicidologi*

Fadum EA

Emneansvarlig for PSA4080 – Seminar i oppgaveskriving, UiO

Medlem i masterutvalget for studieretning selvmordsforebyggende arbeid, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Fagfellevurderer for tidsskriftet *Suicidologi*

Kjølsrud A

Medlem av utdanningsutvalget, NSSF

Medlem i masterutvalget for studieretning selvmordsforebyggende arbeid, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Sekretær for programrådet for masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Larsen K

Medlem i masterutvalget for studieretning selvmordsforebyggende arbeid, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Emneansvarlig for PSA4210 – Selvmordsforebyggende arbeid, UiO

Medlem i redaksjonskomiteen til tidsskriftet *Suicidologi*

Mehlum L

Medlem ved International Academy for Suicide Research

Medlem av Scientific Advisory Council, American Foundation for Suicide Prevention

Medlem av World Psychiatric Association, Section of military psychiatry

Medlem av IASP Task force on suicide prevention in the military and police

Medlem av Nordic consortium on suicide research and prevention

Congress president, XXVII IASP World Congress, Oslo 24.–28. september 2013

Medlem av scientific committee, 5th Asia Pacific Regional Congress of the IASP, Chennai, India 29. november–2. desember 2012

Scientific Advisor, Shandong University Center for Suicide Prevention Research, Shandong, Kina

Medlem av programrådet for masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Medlem av styringsgruppen for masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Medlem av fagplanutvalget i psykiatri, Det medisinske fakultet

Medlem av styringsgruppe – selvskadingsstudie ved NSSF

Leder av priskomiteen for Stiftelsen Olavs Minnepris

Redaktør for tidsskriftet *Suicidologi*

Consulting Editor for Archives of Suicide Research

Consulting Editor for Suicide and Life-threatening behavior, medlem av Editorial board for tidsskriftet *Crisis*

Fast fagfellevurderer for: British Medical Journal, American Journal of Psychiatry, Acta Psychiatrica Scandinavica, Crisis, Archives of suicide research, Suicide and Life-threatening behavior

Ad hoc-fagfellevurderer for tidsskriftene: Anxiety, Stress and Coping, Psychological Medicine, Nordic Psychiatric Journal, Tidsskrift for Den norske Legerforening

Mork E

Medlem av programrådet for masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Medlem av styringsgruppen for masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Medlem i masterutvalget for studieretning selvmordsforebyggende arbeid, UiO
Fagfellevurderer for tidsskriftet *Suicidologi*

Medlem i redaksjonskomiteen til tidsskriftet *Suicidologi*

Emneansvarlig for PSA4220 – Selvmordsforebyggende arbeid i klinisk praksis, UiO

Nrugham L

Medlem av Nordic consortium on suicide research and prevention

Emneansvarlig for PSA4000 – Introduksjon til temaområdene selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Emneansvarlig for PSA4050 – Forskningsmetodikk, UiO

Medlem i masterutvalget for studieretning selvmordsforebyggende arbeid, masterprogrammet i psykososialt arbeid – selvmord, rus, vold og traumer, UiO

Medlem av utdanningsutvalget, NSSF

Fagfellevurderer for: Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, Social Science & Medicine, Psychiatry Research, Archives of Suicide Research, Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health *Suicidologi*

Fagfelle for Archives of Suicide Research, Psychiatry Research, *Suicidologi*, Social Psychiatry and psychiatric Epidemiology

Assisterende redaktør for tidsskriftet *Suicidologi*

Familie beskytter mot selvmord, *intervju i forskning.no* 12. desember

Familie beskytter mot selvmord, *intervju i videnskab.dk* 21. desember

Naletova A

Fagfellevurderer for tidsskriftet *Suicidologi*

Ness E

Medlem av utdanningsutvalget, NSSF

Tørmoen AJ

Leder og koordinerer forskningsmøtene ved senteret gjennom året

Lærerkandidat i DBT

Medlem av redaksjonskomiteen for tidsskriftet *Suicidologi*

Walby FA

Biveileder for Erlend Mork (PhD)

Fagfellevurderer; Journal of Affective Disorders, Academic Psychiatry, Archives of Suicide Research, Medical Education, Tidsskrift for Norsk Psykologforening, *Suicidologi*

Medlem av redaksjonskomiteen for tidsskriftet *Suicidologi*

Medlem av fagrådet ved Psykiatrisk legevakt, Oslo universitetssykehus

Medlem av forskningsutvalget, Diakonhjemmet sykehus

NSSF Nasjonalt senter for
selvmordsforskning
og -forebygging

Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging (NSSF)
Universitetet i Oslo, Sognsvannsvn. 2, bygning 12, 2. etasje, N-0372 Oslo